

Çörçil harbin seyir ve inkişafı hakkında mühim bir nutuk söyledi

İngiltere bugünkü harbi kat'iyen genişletmek niyetinde değil...

Çörçil diyor ki: "Yegâne gayemiz Hitlerizmi ezmektir, indireceğimiz darbeler hep buna müteveccih olacak,,

İngiliz Bahriye Nazırı, İtalya, Japonya ve Sovyet Rusyadan da bahsetti ve: "Bu harbe, bizi nereye götürecektir olursa olsun, devam edeceğiz," dedi

Londra 30 (Hususi) — Bahriye nazırı Çörçil, bu akşam radyoda, harbin seyir ve inkişafı hakkında mühim bir nutuk söylemiştir.

Nazır, yirmi dakika süren ve Amerika İstasyonları tarafından da nakledilen bu nutkunda, Fransa ile İngilterenin çözülmez bağlarla birbirine merbut olduklarını ve nihai gayelerine erişmek için lâzım gelen bütün tedbirlere tevessül etmiş bulduklarını tebarüz ettirdikten sonra, demiştir ki:

— Şimdiye kadar zaman lehimize çalışıyordu. Fakat, bu, kararsız bir müttefikti. Bugün bir tarafa, yarın da öbürüne dönebilir.

Bununla beraber her an, geniş makyas ta bir hareket te beklenilebilir. Ve bu harekette korkacak olan biz müttefikler, değiliz. Askerî kuvvetlerimiz ve harb vasıtalarımız, düşmanınkinden daha üstündür.

Maahaza, harbi kat'iyen genişletmek (Devamı 8 inci sayfada)

Çörçil

Ev kiralarını yükseltenler ceza görecek

Millî korunma kanunu ev sahipleri hakkında da tatbik edilecek

1940 senesinde İstanbulun muhtelif semtlerindeki ev kiraları diğer senelerden farklıdır. Bazı semtlerde bu seneki kiralar evvelki senelerin bir misli kadar yükseltilmiştir. Birçok şikâyetler vukua geldiğinden keyfiyet belediye reisliğinin nazarı dikkatini celbetmiştir.

Şimdiye kadar belediye ev kiralarının yükselmesine mâni olamıyordu. Eminönü meydanı açılmağa başlandığı esnada meydan civarında ve Sirkeçide dükkân ve mağaza kiraları iki üç misli yükseldiği (Devamı 8 inci sayfada)

Fransız harb kabinesi dün toplandı

Paris 30 (Hususi) — Harb kabinesi bugün öğleden sonra hariciye nezaretinde toplanmıştır. Başvekil Reynaud'un riyaset ettiği bu toplantıya, kabineye dahil 9 nazırdan başka general Gamlen, amiral Darlan ve hava kuvvetleri kumandanı general Vuillemin de iştirak etmişlerdir. (Devamı 8 inci sayfada)

Koordinasyon heyeti toplandı

Ankara 30 (A.A.) — Koordinasyon heyeti bu sabah Başvekil Dr. Refik Saydamın riyasetinde toplanmış ve ruznamesinde mevcut maddeleri tetkik etmiştir.

Bir pırlanta iğnenin garib macerası

Mecidiye köyünde oturan Şükrü adında genç bir amele, dört gün evvel Harbiyede Sürip Agop apartmanlarının önünden geçerken caddede kelebek şeklinde büyük bir iğne bulmuştur. Şükrü kıymetli bir şey olduğunu tahmin ettiği, iğneyi sevinçle cebine indirmiş ve değerini (Devamı 8 inci sayfada)

Müttefikler İtalyadan tam bir bitaraflık isteyeceklermiş

Fransanın eski Başvekil Laval'i Romaya sefir tayin edeceği söyleniyor

Neuyork 30 (Hususi) — «Associated Press» bildiriyor: Önümüzdeki hafta Londrada, hariciye nazırı Lord Halifaks ile İngilterenin Balkan ve Macaristan sefirleri arasında yapılacak olan konferansın, halen Roma - Berlin - Moskova arasında cereyan eden müzakerelerle alakadar olduğu anlaşıl - maktadır. (Devamı 8 inci sayfada)

Komedi Fransez

San'atkârlarile Mülâkatlar

Fransanın en büyük san'atkârlarından Yonnel

On sekiz sualimize cevap veriyor

Mülâkatı yapan
Muazzez Tahsin

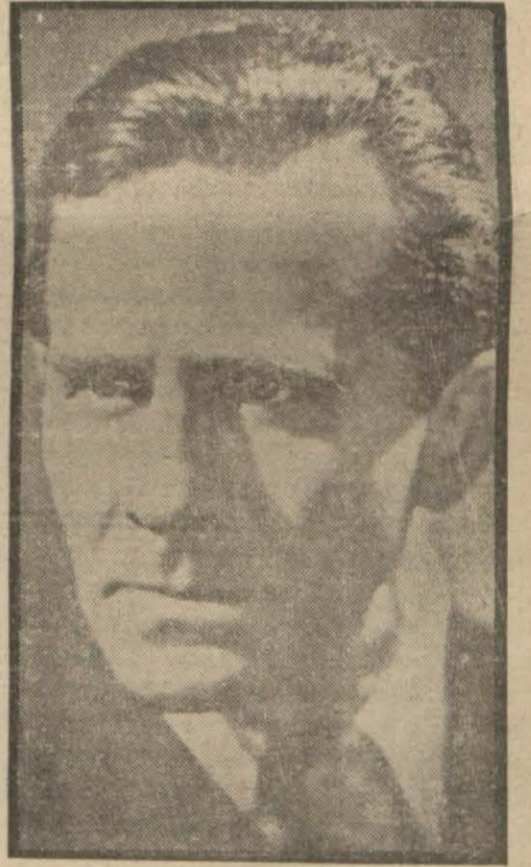
Evvelki gün Ünyon Fransezde Mösyö Yonnelle görüşemediğim için müteessirdim. Dün bu muvaffakiyetsizlikten dolayı bilâkis pek memnun kaldım; çünkü büyük artistle alelade bir iki kelime konuşacak yerde tam üç çeyrek saat rahatça ve istediğim gibi konuşabildim.

Onunla Parkotelde, saat yarımında randevüm vardı. Biraz erkence gittim, holde bekledim.

Dün gece Andromak piyesinde zevk ve hayranlıkla seyrettiğim artistler etrafında gelip gidiyorlar, birbirleriyle konuşuyorlar, kimisi Boğaziçinde bir te-nezzühe, kimisi Kapalıçarşıya gideceklerinden bahsediyorlardı.

Holde artistleri görmek için gelen iki matmazel var. Bunlardan biri beni Paris Soir gazetesinin İstanbul muharibi Mösyö Guyon ile tanıştırdı. Ben altı aydan beri Türkiyede bulunan bu gazeteci arkadaşla şundan bundan bahsederken uzun boyu, yorgun yüzü ve yeşile kaçan mavi gözlerle bir zatın bizim masamıza yaklaştığını gördüm ve derhal dün gece Andromak piyesinde Oreste rolünü büyük bir muvaffakiyetle oynayan Mösyö Yonnelle tanıdım. Sevimli ve mütebessim san'atkârın ilk sözü bu oldu:

— Şikâyet için söyleyeyim ama galiba randevumuza biraz erken geldiniz. Beyanı itizar ettim, kendisini bekletmekten korktuğumu söyledim ve karşı karşıya oturduk. Mösyö Yonnel, bütün büyük san'atkârlar gibi çok mütevazı, çok sade ve çok mütefittir... İlk defa İstanbulla geldiğini ve bir Türk kadını ile tanışmaktan pek memnun olduğunu söyledi. (Devamı 6 ncı sayfada)

Büyük san'atkâr Jan Yonnel

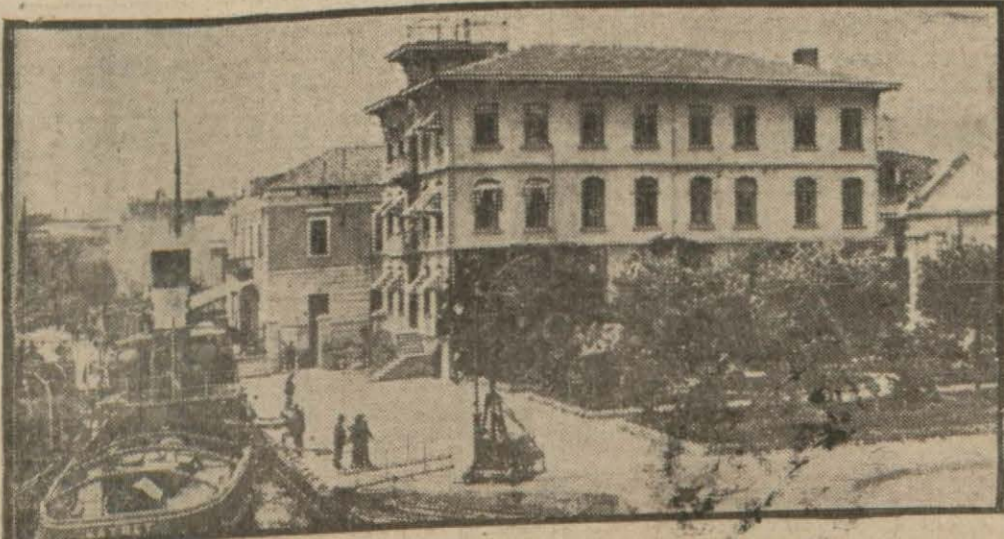
Mari Belin dün «Son Posta» ya verdiği resim çok sade ve çok mütefittir... İlk defa İstanbulla geldiğini ve bir Türk kadını ile tanışmaktan pek memnun olduğunu söyledi. (Devamı 6 ncı sayfada)

Yarın Mari Bel ile mülâkat

Sahte mübadil bonusu satmaya teşebbüs eden iki kişi yakalandı

Ankara 30 (Hususi) — Sarraf ve komisyoncu Zeynel isiminde birine sahte mübadil bonusu satmağa teşebbüs eden İsmail Mehmed Nihad Özkoyuncu ile Topal Şadi adlarında iki kişi şehrimizde tevkif edilmiş bulunmaktadır. Meseleye el atan adliye bu sahtekârlığın bir şebeke (Devamı 8 inci sayfada)

Denizyolları kooperatifi eski idare heyetini mahkemeye vermeyi kararlaştırdı

Denizyolları binası

(Yazış 2 nci sayfada)

Hergün

Avrupa sönüyor

Yazan: Muhittin Birgen

Dünyanın bugünkü gidişine tarih ve cemiyet felsefesi bakımından dikkatle teveccüh eden bir göz, gayet kolaylıkla şu vâkıya dikkat edebilir: Medeniyetin bütün kudreti, yavaş yavaş, Avrupadan kalkarak Amerikaya doğru gidiyor. Avrupa, zaman zaman geri gelen iddiaları, davaları ve gurültülerle, akim bir keşmekeş havası içinde çalkanıp giderken Amerika, arada bir iktisadî bir buhran ile sarsılsa bile, Avrupanın bu vaziyetinden geniş geniş istifade ediyor.

Medeniyet, eğer bir servet terakümü ise, eğer onu tekniğin kudretinde, yahud hayat seviyesinin mütemediyen yük selmesinde, yahud, refah ve huzur sahasının durmaksızın genişlemesinde aramak lâzım gelirse, hiç tereddüd etmezsiniz hükmedebiliriz ki, bütün bunlar Avrupada gerilemekte ve Amerikada sür'atle ilerlemektedir. Bu hareket, soru yirmi beş sene içinde o kadar kuvvetli ve bariz bir şekil aldı ve o kadar geniş nisbetlere girdi ki, eğer şu ihtiyar ve tecrübeli Avrupada biraz suur ve iz'an mevcud olsaydı, bu mesele üzerinde derin derin düşünür ve bugün üzerinde kaymakta olduğu mail satıhta tutunacak bir nokta bulurdu.

Halbuki Avrupa, şu dakikada bile, işin farkında değildir ve beyhude ihtilâflar ve mücadeleler içinde bugünün nasyatını kendisine zehir etmekte ve yarının imkânlarını da birer birer tahribe çalışmaktadır.

Evet, Avrupanın bütün serveti, bütün yaratıcı kudretleri muntazaman Amerikaya doğru hicret ediyor. Bugün bu hareket, bir hicret halinde de değil. Belki de bir kaçış şeklindedir. Sanki, medeniyet ve onun mümessilleri, Avrupanın delirmiş olduğuna kanaat getirmiş ve bu timarhaneden kaçmaya karar vermiştir. Her hafta, Amerikaya giden vapurların taşıdıkları altın kütlesi, bu kaçışın, madde ve kıymet halindeki bir sembolüdür. Bundan yirmi beş sene evvel, Avrupa, dünyanın merkezi ve medeniyetin tim-sali idi. Para, banka, sanayi, ticaret, dünyanın her tarafında Avrupa namına yapılır ve onun elile idare edilirdi. Yirmi beş sene sonra, bugün, yeni bir Avrupa harbi başladuktan sonra, artık medeniyetin bütün kuvvet merkezleri Amerikaya intikal etmiştir.

Meselâ, dünyada tek bir paranın hakimiyeti kaldı: Dolar. Düne kadar Avrupa'nın ve hattâ dünyanın bankerlik merkezi Londra olduğu halde, bugün New-York, onun karşısında korkunç bir rakib gibi mevki almıştır. Pek yakın bir zamandanberi, İngiliz lirasının İngiltere'deki kaymeti, artık Amerikadaki kıymeti ile elele değildir. Dolar, İngiliz lirasına karşı meydan okumaya başlamış, kendisini dünyanın en büyük para kuvveti olarak ilân etmiştir. Bu, Avrupa'ya karşı Amerikanın takınmış olduğu hâkim tavrın en kuvvetli ifadesi demektir.

On sekizinci asırda dünya fîtuhatını ileriye götürmüş, on dokuzuncu asırda bu fîtuhat üzerine, her bakımdan hakim bir medeniyetin kudretlerini yaymış olan Avrupa, bugün, her şeyde Amerikanın hakimiyeti altına girmiş bulunuyor. Yakın bir zamanda, Amerikanın siyasî itibarile de Avrupaya tahakküm ettiğini görürsek hiç hayret etmeyelim: Bu, mukadder bir akîbet olmak üzere, yavaş yavaş bize doğru yürüyen bir hâdise, yahud da, bizi yarmızdan tutup sürükleyen bir tarih hareketidir!

Avrupa, medeniyet tarihinin uzun bir devrinde, büyük büyük imparatorluklar kurmuş ve bunların akîbetlerini görmüş bir dünya parçasıdır. Yunan ve Lâtin imparatorlukları, Bizans ve Osmanlı İmparatorlukları bunlardan bazılarıdır. Bütün bu imparatorluklar, bir taraftan bazı unsurların hakimiyet iddiaları, bir taraftan da temsil ettikleri menfaat sistemleri arasında bir âhenk tesis edememesi yüzünden, birer birer inhilâl ettiler. Avrupalı, tarihin bu devirlerini ve bu devirlere ald dersleri çok iyi bilir. Hattâ, buna Avrupanın tarih felsefesi Bizantizm diye bir ad bile takmıştır. Bununla beraber, Avrupa, yeni bir Bi-

Resimli Makale:

Hazır bulun, düşmezsin

Her tehlikeye karşı hazır olanı hiç bir tehlike karşılamaz. Düşen adam her vakit için kendisini emniyette sanan adamdır.

SÖZ ARASINDA

Bir senenin her ayında
Fevkalâde hâdiselerle
Karşılaşan genç kız

Resmini gördüğünüz şu güzel kızın hayatı, bir senenin birbiri ardınca gelen ayları içinde dolgun vâkıalarla geçmiş ve her ay bir şey olmuştur.

Şimdi sinema artisti ve ismi Luis January olan bu güzel kızın ikinci ismi olan «January» İngilizce «Kânunusani» demektir. Şu halde ismi «Luis Kânunusani» olan bu kız, Şubat ayında en büyük mukavelesini yapıyor. Mart ayında aşık oluyor; Nisan ayında bir güzellik müsabakası kazanıyor, Mayıs ayında da sevdiği adamdan izdivaç teklifile karşılaşıyor.

Hayatının daha öncelerine gidelim. Luis January Haziran ayında doğmuş, Temmuz ayında vâftiz edilmiş, Ağustos ayında denizde bir boğulma kazası geçirmiş, Eylülde ilk defa olarak otomobilini kendi kullanmağa muvaffak olmuş, Teşrinievvelde otomobilini fazla sürdüğü için cezalanmış. Teşrinisanide piyango kazanmıştır.

Evlendikten sonraki ahvali pek taktik edilemiyor. Zantinizm içinde kendi kendisini yiyip, bütün kudretlerini kemirmekle meşguldür. Avrupa medeniyeti çürüyor, yahud Amerikaya hicret ediyor; orada, Avrupanın on dokuzuncu asırda tanıdığı medeniyetten büsbütün başka bir medeniyet kurulmak üzeredir.

Avrupa fakirleşiyor, Avrupa çürüyor, Avrupa birbirine düşmüş, bir türlü anlaşamayan bir takım irili ufakıt davaların çalkantısı içinde, tehlikeyi göremiyor, Bizans tarihi, nasıl bir keşmekeş içinde sönüp gittiyse, Roma nasıl parçalandıysa Avrupa da öyle sönüyor. Bugünkü harb, ister genişlesin, ister bugünkü halinde kalsın, ister birkaç sene daha devam etsin, isterse yarın nihayet bulsun. Hakikat şudur ki, artık Avrupa, dünya medeniyetinin merkezi değildir. Medeniyet ve hâkim kudret artık Amerikaya hicret etmiş bulunuyor!

Muhittin Birgen

Hergün bir fıkra

Hastalarının çokluğuna
delâlet eder

Yaşlı bir adama, tesadüf eden bir tanıdığı:

— Doktor olan oğlunuza gittim; beni muayene etti. Ve hiç bir rahatsızlığım olmadığını söyledi, çok memnun oldum.

Yaşlı adamın yüzü gülmüştü:

— Ben sizden fazla memnun oldum.
— Eski dostunuzun hiç bir rahatsızlığı olmadığınıza değil mi?
— Bu aklıma gelmemişti. Oğlumun size «hiç bir rahatsızlığım yok» demesi, hastalarının çokluğuna delâlet eder de.

Amerikanın en unutkan feylesofu

Amerikanın en unutkan feylesoflarından Dr. Con Dinvey'in geçenlerde hayatının sekseninci yılı kutlandı. Birkaç bin kişi birden onu tebrik ettiler.

Con Dinvey'in unutkanlığı, ilim ve felsefe erbabının dilinde bir efsane haline girmiştir. İhtiyar feylesof bazan bir randevuya bir hafta sonra gider, üniversitede bir başka sınıfa, veya kadınlar tuvaletine girmek gibi yanlışlıkları da görülmüştür.

Kar yağarken ekseriya sokağa şosonuz ve atkısız çıkar. Lâkin nadiren şoşuk alır.

Yalnız bir tabiatı vardır: Feylesof taslaklarının iddialarını okuyup tenkid etmeğe yanaşmaz, bununla beraber bir gün birkaç genç bir araya gelerek orabaskın vermiş, nezaketinden istifade ederek mevzularının tenkidini temin etmişlerdi.

Profesör vâdini yerine getirerek lâzım gelen tenkid ve tashihleri yapmış, fakat ne yazık ki her birini dalgınlıkla yanlış adreslere göndermiştir.

Londra tenhalaştı

Londra artık dünyanın en kalabalık şehri olmaktan çıkmıştır. Harb dolayısıyla ahalinin bir kısmı tahliye edildiğinden Newyork, ve Tokyo nüfusundan daha aşağı düşmüştür.

Tahliye edilen nüfusun mecmuu 300 bindir.

İngilterede herkese
Leylek yuvası satan
Bir fabrika

Danimarka'da küçük «Leylek yuvası fabrikası» açılmıştır. Birçok leyleklerin yavrularına karşı kayıtsız oldukları ve hazır bir yuva bulmadıkça ekseriya cenuba doğru uçup gittikleri malûmdur.

Halbuki bu leylek yuvası fabrikası, hususî yuvalar imal etmekte ve bacaların üzerine müvazeneli bir surette tertmektedir.

Yuvaların müşterileri de çoktur. Bilhassa Danimarkalı çiftçiler, hacı leyleği kendileri için bir uğur telâkki ettiklerinden bu yuvalardan bir hayli satın alıyor, evlerinin, kulübelerinin bacalarına yerleştiriyorlar.

Buna mukabil İngilterede, leyleklere karşı bir mücadele açmış olan kimselere tesadüf ediliyor.

Bir ailenin çocuğu dünyaya gelince daha küçük yaşta çocuklara «bu yavrunun leylek tarafından getirildiği» söylenir ve cinsiyet bahsinin mühim bir hususiyeti anlatılmaz.

İngilterede bir papaz, son zamanlarda bunun aleyhinde bulunmuş ve «leylek saçması» yüzünden birçok kız ve erkek çocukların yanlış yollara saptıklarını iddia etmiştir.

Çörçilin faaliyeti

İngiliz bahriye birinci lordu memleketinin en çok çalışan nazırdır. Bilâmbâlâğa denilebilir ki yirmi dört saat içinde on dokuz saat çalışmaktadır. İngiliz filosenün hareketini saati saatine takip edebilmesi için eşyasını nezarete naklettirerek orada ikamet eylemeğe başlamıştır. Saat yedide uyanır, gazeteleri okur ve ehemmiyet verdiği bahisleri işaret eder. Saat on bir buçuktan bir buçuğa kadar mektub dikte eder, sonra kabinenin içtimanda hazır bulunur.

Vakit kaybetmemek için misafirlerini yemek sırasında da kabul eder.

Geceleri ancak dört beş saat uyku uyardığından yorgunluğunu gidermek için öğleden sonraları bir saat uyur.

ISTER INAN, İSTER İNANMAI

Gazeteler İngiltereye sipariş edilecek olan 11 vapur için fabrika ile cereyan etmekte olan müzakerenin esasında mutabakat ile bittiğini, teferruatın da tesbitini müteakib inşaata başlanacağını yazıyorlar. Okuyanlardan biri itiraz etti:

— Paraya aid kısmı bilmiyorum, fakat mademki bu va-

purlar aynı fabrikaya, aynı şartlar dahilinde ihale edilmişlerdir, o halde iki sene evvel ihale edilmiş olsalardı, şimdi gelmiş buluncaklardı, kârlı çıkacaktık, dedi.

Bu mütaleayı dinleyen bir arkadaş da şu cevabı verdi: — «Hayır, yanlışsunuz, eğer vapurlar iki sene evvel gelmiş olsalardı şimdiye kadar eskimiş olacaktı, kârlı değil, ziyanlı çıkacaktık.»

ISTER INAN, İSTER İNANMAI

Denizyolları kooperatifi
eski idare heyetini
mahkemeye vermeyi
kararlaştırdı

Denizyolları kooperatifinin yıllık umumî heyet toplantısı dün öğleden evvel yapılmıştır.

Toplantıyı kooperatif idare meclisi reis vekili Said Salâhattin açmış ve kâtibliklere Orhan ve Cemal seçilerek evvelâ geçen seneki zabıt, müteakiben idare meclisi raporu okunmuştur. İdare meclisi raporuna göre geçen seneki 12 bin küsur lira zarara mukabil, bu sene 2077 lira kâr temin edildiği anlaşılmış, fakat geçen sene amortisman ayrılmadığı için bu kârın tamamen amortisman olarak ayrıldığı, bu yüzden kooperatif ortaklarına hisse ve faiz verilemediği ve mütevazın bir bilânço ile heyeti umumîye karşısına çıkıldığı bildirilmiştir.

Raporda Kocataş suyu fabrikasının da geçen bir yıl içinde 9903 lira zarara sebep olduğu umumî heyete arz edilmiş, müteakiben geçen sene kooperatifin bütün hesabatını tetkik etmek ve zararların meydana getirmesine müsebbib olanları meydana çıkarmak üzere seçilen beş kişiden mürekkep heyetin raporu okunmuştur.

Bu raporda Kocataş fabrikası ile ilk mukaveleyi eski Denizyolları umum müdürü Sadettin, Muammer Kutnal, Emin, Zekeriya, Sırrıdan müteşekkil idare heyetinin imzaladığı, fakat üç tecrübe yılında Kocataş suyunun 17 bin lira zarara sebep olduğu halde, müteakib yıl seçilen Denizbank umum müdür muavini Hamdi Emin Çap, Hâmid Saracoğlu, Fuad Musa, Ulvi Yenen, İbrahim Muraddan mürekkep idare meclisinin mukaveleyi dört sene müddetle temdide karar verdiği bildirilmiştir.

Raporda ayrıca kooperatif evrakı arasında Denizbank umum müdür muavini Tahir Kevke ile umumî kâtib Sedat Rızanın imzalarını taşıyan ve kooperatif idare meclisine Kocataş suyu ile dört senelik mukavelelerin imzalanmasını emreden bir vesikamın bulunduğu ve idare meclisinin bu emir üzerine 17 bin lira zarara rağmen mukaveleyi imzaladığı ilâve ediliyor ve bu vaziyet karşısında kooperatifin zararına eski Denizyolları umum müdürü Sadullahın riyasetindeki idare meclisinin değil, Denizbank umum müdür muavini Hamdi Emin Çapın reisliğindeki idare meclisinin sebep olduğu bildiriliyordu.

Rapor umumî heyete arz edilmiş ve kooperatifin zararına sebep olan idare meclisi reis ve azaları hakkında kanuni takibat yapılp yapılmaması hususu reyde konmuştur. Neticede ekseriyetle Hamdi Emin Çap ve arkadaşlarının, kooperatifin zararına sebep oldukları için mahkemeye verilmeleri karar altına alınmıştır.

Müteakiben kooperatifin birkaç senedenberi karışık bir halde bulunan muhasebe işlerinin düzeltilmesi için muhasebe kadrosunun genişletilmesine ve her sene kooperatifte binlerce lira zarar veren Kocataş suyu mukavelesinin feshi veya başkasına devri için müzakereler yapılması hususunda idare meclisine salâhiyet verilmiştir. Bundan sonra geçen seneki idare meclisi aynen ipka olunarak toplantıya nihayet verilmiştir.

Nafia Vekilinin
Barsada tetkikleri

Bursa (Hususi) — Şehrimizde bulunan Nafia Vekili General Ali Fuad Cebeşoy bugün de tetkiklerine devam ederek mektepleri gezmiş, Partiyi ziyaret etmiştir.

Vekil şerefine belediye tarafından Çelikpalasta bir akşam yemeği verilmiştir.

TAKVİM

MART											
Resmî sene		31		Arabi sene							
1856				1359							
Mart		Resmî sene		Kasım							
18		1940		145							
PAZAR											
GÜNEŞ			Safer			İMSAK					
S.	D.		S.	D.		S.	D.				
5	46		4	08		9	39				
11	15										
Öğle		İkindi		Akşam		Yatsı					
S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.				
E.	12 18	15 52	18 32	20 04							
V.	5 46	9 19	12 —	1 38							

TELGRAF HABERLERİ

Türkiye - Suriye dostluk muahedesi dün Ankarada imza edildi

İmza merasimini müteakib Hariciye Vekilimiz ve Fransız büyük elçisi Türk - Fransız dostluğunu tebarüz ettiren birer nutuk söylediler

Muahedeyi imza eden Suriye yüksek komiseri Puaux Ankara hava istasyonunda Ankara 30 (A.A.) — Türkiye - Suriye dostluk ve iyi komşuluk muahedesi bugün saat 12,15 de Hariciye Vekâletinde imzalanmıştır.

Muahedeyi Türkiye namına Hariciye Vekili Şükrü Saracoğlu ve hariciye umumî kâtibi Numan Menemencioglu ve Fransa namına da büyük elçi Massigli ve Suriye fevkalâde komiseri Puaux imza etmişlerdir.

İmza merasiminde hariciye erkânı ile Fransız sefaretî yüksek memurları, ve gazeteciler hazır bulunmuşlardır.

İmzayı müteakib Hariciye Vekili Şükrü Saracoğlu Türkiye ile Fransa arasında ötedenberi mevcut dostluktan bahsetmiş ve iki memleket münasebatında arasına yegâne müşkülât çıkarmış olan Suriye meselesinin de imzalanan muahede ile kat'î olarak ortadan uzaklaşmış bulunduğunu söylemiştir.

Fransa büyük elçisi Massigli verdiği cevabda Türk - Suriye münasebetlerinin bundan böyle mükemmel olacağına günkü sarsılmaz Fransız - Türk dostluğuna dayandığını kaydelemiş ve muahedeyi tahakkuk ettiren Hariciye Vekili Şükrü Saracoğluna, umumî kâtib Numan Menemencioglu'na ve diğer Türk müzakerecilerine ve bilhassa birinci daire umum müdürü Feridun Cemal Ergin'e teşekkür etmiştir.

Merasime şampanya içilerek nihayet verilmiştir.

Ankara 30 (A.A.) — Türk - Suriye muahedelerini imzalamak üzere tayyare ile Ankaraya gelmiş olan Suriye fevkalâde komiseri Puaux ve maiyeti havaların fenalığı yüzünden yarın sabah Toros eks-presine Adanaya hareket edecek ve oradan tayyare ile Suriyeye gidecektir.

Alman beyaz kitabı

Amerikan diplomatlarına atfedilen sözler Vaşingtonda tekzip ediliyor

Vaşington 30 (A.A.) — Hariciye nezaretince neşredilen bir tebliğde Cordell Hull Berlinde neşredilen vesikalarda Amerikan diplomatlarına atfedilen sözleri kat'iyetle tekzip etmektedir.

Tebliğde şöyle denilmektedir:

«19 Martta çıkan akşam gazeteleri Almanya hariciye nezaretinin bir «Beyaz kitab» neşrettiğini bildirmektedirler. Bu kitabda Polonya ve Amerika diplomatları arasında yapıldığı iddia edilen görüşmelere dair Polonya hariciye nezaretinde bazı evrak elde edildiği kaydedilmektedir. Gerek benim gerekse hariciye nezaretindeki arkadaşlarımızın bu görüşmelerden haberdar olmadığımızı ve bu vesikalari müte-

ber addetmediğimizi mümkün olan en büyük kat'iyetle beyan ederim. Zikredilen nokta nazarlar hiçbir zaman ve hiçbir suretle Amerika hükümetinin nokta nazarına veya siyasetine uygun değildir.»

Bern 30 (A.A.) — Alman «Beyaz kitab» hakkında «Basler Nachrichten» gazetesinin diplomatik muhabiri şöyle yazmaktadır:

«Alman hariciye nezareti Amerikan diplomasisinin son seneler zarfında ve bilhassa 1939 da Avrupada oynadığı rolü göstermek istemistir. Almanyanın Wells'in Amerikaya döndüğü su sırada Ruzvelt'in harekâtile harbi tacil ettiğini göstermek ve bu suretle Amerika efkârı umumiyesini Reiscümhurun alevhine çevirmek istediği anlaşılıyor.

Garb cephesinde topçu ateşi şiddetlendi

Paris 30 (A.A.) — İki gündüzenberi mevzu bahis olan Fransız ve Alman topçu kuvvetlerinin faaliyeti dün ciddi bir şekilde artmış ve şiddetli bir hal almıştır. Şimdiye kadar Vosges'ların şarkındaki muntakaya münhasır kalan topçu ateşi dün Sarre'in garbindeki muntakaya ve iki hat arasındaki sahanın bilhassa genişliği Sarrebruck'un cenubundaki muntakaya sırayet etmiştir.

Topçu, bu suretle 50 kilometrelik bir cephe de faaliyette bulunmuştur. Alman topçu ateşle birlikte avcı tayyarelerinin himayesinde rasad tayyareleri bir kaç kere hücumuna geçmişlerdir. Fransız topçu kuvvetleri muvaffakiyetle mukabele ederek Alman taarruzlarını her tarafta taretmişlerdir.

Bir Alman müfrezesi pusuya düşürülmüş. Bir Alman uçak tarafın tayyareleri de faaliyet

Almanlar ellerindeki bakırları hükümete teslim ediyorlar

Londra 30 (Hususî) — Almanyada bakır ve harb sanayiine müteallik diğer madenlerin fikdani ehemmiyetli surette hissedilmektedir.

Dün, Mareşal Göring tarafından neşredilen yeni bir emirname mucibince halk, bakır ve madenî eşyalarını hükümete teslim etmeğe davet olunmuştur.

Bu emirnameye itaat etmeyenlerin ölüm cezasına çarptırmaları mevzuubahstir.

Emirname, radyo vasıtasile halka ifân edilmiştir.

Bursada yangın

Bursa 30 (Hususî) — Öğle üzeri Kapa'çarsıda bir yangın çıkmışsa da der-

Zelzele muntakasında dost Romanyanın kurduracağı köy

Kredi açılması hakkındaki kanun Rumen meclisinde alkışlarla kabul edildi

Bükreş 30 (A.A.) — Türkiye'de zelzele muntakasında bir köyün kurulması için kredi açılması hakkında mebusan meclisine bir kanun teklifi yapılmıştır.

Hariciye nazırı Gafenko hükümet namına yaptığı beyanatta bu teklifi kabul ettiğini, bunun Rumen milletinin cesur ve samimi bir dost olan Türkiye'ye karşı duyduğu tesanüd hislerinin bir delili olduğunu söylemiştir.

Meclis hariciye nazırının bu sözlerini hararetle alkışlarla karşılanmış ve kredi açılması hakkındaki teklifi ittifakla kabul eylemiştir.

Son 24 saat içinde beş Alman tayyaresi düşürüldü

Londra 30 (Hususî) — Son 24 saat içinde, üçü garb cephesinde ve ikisi de İngiliz sahilleri açığında olmak üzere, beş Alman tayyaresi düşürülmüştür.

Ayrıca, altıncı bir tayyarenin de düşürülmüş olduğu muhtemeldir.

Harbin başlangıcındanberi yalnız İngilizler tarafından 133 Alman tayyaresi düşürülmüştür. Buna mukabil, İngilizlerin kaybı 47 tayyaredir.

Şimdiye kadar müttefiklere aid 357 tayyare tahrib edildiğine dair Alman iddiaları kat'iyen asılsızdır.

Alman tayyarelerinin yeni bir taarruzu

Berlin 30 (A.A.) — D. N. B. bildiriyor: Alman tayyareleri 29 Martta da çok müşkül hava şartları içinde Şimal denizi üzerinde keşif faaliyetlerine devam etmişlerdir.

Akşamlayın keşif tayyareleri bir gemi kafilesine rastlamışlar ve gerek gemilerin, gerek sahilin şiddetli topçu ateşi altında kafilere taarruz etmişlerdir. Kafi-leye refakat eden bir kruvazöre müteaddid bombalar isabet etmiş ve ticaret vapurlarından biri de batmıştır.

Diğer müteaddid bomba taarruzlarının ne netice verdiği görüş kabiliyetinin fenalığı yüzünden müşahade edilememiştir.

Alman tayyarelerinden biri dönmemiştir.

Hava ordusuna iltihak eden gençlerimiz

Ankara 30 — Türk Hava Kurumu gedikil hazırlama yuvasının ilk devresini bitiren gençler Eskişehir askerî hava okuluna iltihak eylemek üzere bugün öğle trenle Eskişehir'e gitmişler ve kalabalık bir halk kütlesi tarafından uğurlanmışlardır. Gençler, Kurumdan ayrılırken Türk Hava Kurumu başkanı Erzurum mebusu Şükrü Koçak ken dillerle bir konuşma yapmıştır. Şükrü Koçak ezimle demiştir ki:

Arkadaşlar! Türk Hava Kurumundaki vazifenizi bitirdiniz. Hava ordusuna iltihak ediyorsunuz. Burada çalıştığınız müddet zarfındaki mesainizden ve gidişinizden çok memnunuz. Hava okulunda ve hava ordusunda da muvaffakiyet göstereceğinize emnîm. Sizden ayrılırken, eski bir havacı olmak şifatlî ricalarım şudur: Kahraman bir havacı olmak için iyi bir sıhhat, sağdam bir dimağ, dürüst, yılmaz, hassas ve uyanık bir karakter mutlaka lazımdır. Bu vasıflara dalma malik olmağa çalışmalısınız.

Suric Paristen ayrıldı

Paris 30 (A.A.) — Sovyetler Birliğinin Paris büyük elçisi Suriç dün akşam saat 22.15 de sempron ekspresile Paristen hareket etmiştir.

Amasyada zelzele

Amasya 30 (A.A.) — Bugün saat 11.40 da üç saniye süren şiddetli bir yer sarsıntısı olmuştur. Zarar yoktur.

“Balkanlar Polonya ve Finlândiyaya benzemezler”

Londra 30 (A.A.) — Balkanların vaziyetini tetkik eden «Times» gazetesinin Türkiye muhabiri şöyle yazmaktadır:

«Türkiyenin hükümet merkezinde ve Balkan devletlerinin hükümet merkezlerinde hâkim olan intiba, harbin aşağıdaki sebebler dolayisile şimdilik Avrupanın cenubu şarki kısmına sırayet etmeyeceği merkezindedir: İngiltere ile Fransa Türkiye ile itilâflar imza etmek ve Romanya ile Yunanistana garanti vermekle Balkanlarda sulhü korumak istediklerini isbat etmişlerdir. Binaenaleyh onlardan bir tehlike gelmez. Diğer cihetten Balkanlardan istediği kadar iptidai maddeler temin edebildiği müddetçe harbi Balkanlara teşmil etmek ve burada yeni bir cephe vücade getirmek Almanyanın menfaatlerine mugayirdir. Sovyetler Birliğinin Finlândiya seferinden sonra yeni sergüzeştlerle atılacağı sureti umumiyede zannedilmemektedir. Nihayet Balkanlar Polonyaya ve Finlândiyaya benzemezler. Balkan memleketlerine Fransızlar ve İngilizler yardım edebilirler. Bu mülâhaza Türk efkârı umumiyesine göre, her şeyden ziyade Balkanları taarruza karşı korumağa kâfi gelir.»

Dün akşam Beşiktaşta bir sandalcı öldürüldü

Dün saat 19,15 te bir cinayet işlenmiş. Beşiktaş iskelesinde sandalcılar kâhyalığı yapmakta olan Rizeli Mehmed öldürülmüş, kardeşi Arif yaralanmıştır. Cinayeti işleyenler de iki kişidir ve gene Rizeli Rasim ve Hakkı adındaki iki şahıstır. Bunlar hemşerileri Mehmed ve Arifin üzerine ansızın atılmışlar ve ellerindeki bıçakları süratle iki kardeşe saplayarak kaçmışlardır.

Aldıkları yaraların tesirile yere yuvarlanan iki kardeş hâdisе mahalline yetişen zabıta tarafından derhal hastaneye kaldırılmıştır. Fakat sol omuzundan kalbine doğru büyük bir bıçak yarası almış bulunan Mehmed, imdadı şahi otomobilile Bevoğlu hastanesine nakledilirken yolda ölmüştür. Yarası daha hafif olan kardeşi Arif tedavi altına alınmıştır. Bu cinayetin bir kaçakçılık meselesinden ileri geldiği ve avni sebebden Hakkının bir müddet evvel Arif'i yaraladığı anlaşılır. Derhal faaliyete geçen zabıta katilleri tekiibe kovulmuştur. Hüviyetleri anlaşılmış olduğundan süratle yakalanacakları tahmin edilmektedir.

Tuna tekrar taşdı

Budapeşte 30 (A.A.) — Karların erimesi yeni bir feyezan tehlikesi doğurmuştur. Tuna nehri tekrar 6 metrekare 84 santimetreye yükselmiştir. Suların daha ziyade yükselmesi bekleniyor.

Budapeşte civarındaki birçok nahiyeler su altında kalmıştır. Bendler bazı yerlerde yıkılmış olduğundan sular etrafı istilâ etmiştir. Asker kışaati bendlerin takviyesine ve halkın kurtarılmasına çalışmaktadır.

Sabah an Sabaha

Gazetelere akseden habere göre Üsküdar tramvay şirketi müşkül vaziyettedir. Bir buçuk milyon lira borcu vardır. Şirketin sermayesi de bu kadardır, şimdiye kadar kâr etmediği de anlaşılır. Sermaye sahiberi belediye ile evkaftır. Bu vaziyette şirketi kurtarmak için bir komisyon toplanmış, vereceği kararı yüksek makamlara bildirecektir.

Üsküdar tramvay şirketi kurulduğu zaman yazdığım bir fıkrada bu teşebbüsün modern şehirciliğe uyan bir iş olmadığını, raylı nakil vasıtaları başka memleketlerde kaldırılırken bizim yeni baştan kurmamıza mahal olmadığını işaret etmiştim. Hattâ o zamanki belediye erkânının tarizlerine uğradığımı unutmam.

Ukallalık sayılmamış. Fakat şehir işlerine dair ileri sürdüğüm fikirler beni asla mahcup etmemiştir. Avrupanın birçok şehirlerini muhtelif tarihlerde gezdiğim için oralaradaki şehircilik hakkında az çok kanaatlerim var. Bunları sırası geldikçe yazıyorum. Bu Üsküdar-Kadıköy tramvayları kurucuların servisi sahasının bu çeşid nakil vasıtasına müsaid olmadığını, otomobil, otobüs gibi serbest vasıtalar varken raylı vasıtaların onlara galebe çalmasına imkân olmadığını yazmışım. Belediye hattâ o muntakada otobüs seferlerini yasak ettiği halde raylı tramvay gene muvaffak olamadı. Ve Kadıköy seyrüseferi bu yüzden acınacak bir hal aldı. Bostancıdan Üsküdar'a kadar uzanan bu hat üzerinde bilhassa kış mevsimi yolunun azalması da şirketi müşküle düşürdü. Neticede bugünkü vaziyet gelip çattı. Bu beklenmeyen netice değildi.

Şirketi müşkülden kurtarmak için uzun, derin çare aramaya lüzum yok gibi görüyorum. Yapılacak iş rayları söküp şirketi tasfiye etmek ve esasen imtiyazı belediyenin elinde olan otobüs servisini kurmaktan ibarettir.

Buhan Cahid

Siyaset ALEMİNDE

● Sovyet Rusyanın Bitarafığı

Yazan: Selim Ragıp Emeç

Son günlerin siyasi hâdiselerinden sonra dünya efkârı umumiyetle Sovyet Rusya ile Almanya arasında yalnız ikisadi bakımdan değil, askerî bakımdan da sıkı bir teşriki mesal esası kurulabileceğine ihtimal verir olmuştur. Sovyetler hükümetinin komiserler heyeti reisi Molotof yoldaşın evvelki gün irad ettiği siyasi nutuk böyle bir ihtimalin mevzuubahs olamayacağını tesbit ettiği gibi Sovyet Rusyanın bugünkü durum karşısında mevki ve vaziyetini de ifade etmiş oldu.

Bu nutkun bariz hususiyeti Sovyet Rusyanın İngiltere ve Fransa gibi Almanyanın davasına karşı da tam surette alakasız bulunduğuna bir defa daha ve resmi surette ilân etmeye lüzum görmesi olmuştur. İngiltere ve Fransanın kadar Almanyanın davasına karşı olan bu bigâneliğinden dolayı bu devletler arasındaki muahabede Sovyet Rusya imkân müsaade ettiği takdirde harb harici kalacaktır. Aynı zamanda Romanya ile arasındaki muahabede Sovyet Rusya imkân müsaade ettiği takdirde harb harici olacaktır. Aynı zamanda Romanya ile arasındaki muahabede Sovyet Rusya imkân müsaade ettiği takdirde harb harici olacaktır. Aynı zamanda Romanya ile arasındaki muahabede Sovyet Rusya imkân müsaade ettiği takdirde harb harici olacaktır.

Bütün bunlar ve verilen teminat bilhassa yakınların sulh ve müsaemetini emniyet altına alacak mahiyette şeyler olduğu için bilhassa bu muntakalar halkı tarafından memnuniyetle talâkki edileceğinden şüphe olunamaz. Fakat bu nutuk hakkında kat'î hükme varılabilmek için her şeyden evvel kat'î metnini görmeye lazımdır. Çünkü, umumî şekille, emniyet verici bir hava taşımasına rağmen tam bir bitaraf edası mevcut olduğu kat'î metnini görmeye lazımdır. Çünkü, umumî şekille, emniyet verici bir hava taşımasına rağmen tam bir bitaraf edası mevcut olduğu kat'î metnini görmeye lazımdır.

Bütün bu silsile gösteriyor ki Sovyet Rusyanın bitaraflığı ideolojik bir bitaraflıktır. Yani o, kendisini, bugünkü harbin iki tarafı da tahrik eden davalarından hiç birle alakadar görmüyor. Bu husustaki düşünceleri hasm taraflardan tamamen ayırıyor. Bu arada ister gördüğü şey ise sulhtür. Bu sulhü Almanya isteyip şimdilik müttefikler reddettikleri için onlara hücum ediyor. İşte bu muhtelif mülâhazalardan ötürü, bu son nutuk ta herhangi bir diplomatik vesika gibi sayıyı ihtiram saydıkları ihtiyatla talâkki edilmek lazım gelir. Beklemek ve görmek, beklিয়েbilenler için kıymetli bir siyaset düsturudur. Bu sebeble bu teminatın tahakkuk etmesine intizar eylemek en münasib tarzı hareket olur. Söylüyenin ahında vefakâr olduğuna isbat etmesi, dinliyenin de bu vefakârlığı müsaade etmekten mütevellid emniyetinin büsbütün kuvvetlenmiş olması bakımlarından. Maamafih Molotof yoldaşın beyanatını, hiç olmazsa şimdilik, harbi tahdid eden bir âmil olması itibarile ve her türlü mülâhazayı bir tarafa bırakarak meinnuniyetle kayıd ve talâkki edebiliriz.

Selim Ragıp Emeç

Amerika Cümhurreisi Wells ile 70 dakika görüştü

Vaşington 30 (A.A.) — Reiscümhur Ruzvelt, yeniden hariciye nazırı Hull ve hariciye müsteşarı Wells ile görüşmüştür. Bu konuşma 70 dakika sürmüştür. Konuşmalar kat'iyen gizli olmuş ise de Avrupa işlerinin görüşülmüş olduğu zannediliyor.

Yegâne çare

Gazetelere akseden habere göre Üsküdar tramvay şirketi müşkül vaziyettedir. Bir buçuk milyon lira borcu vardır. Şirketin sermayesi de bu kadardır, şimdiye kadar kâr etmediği de anlaşılır. Sermaye sahiberi belediye ile evkaftır. Bu vaziyette şirketi kurtarmak için bir komisyon toplanmış, vereceği kararı yüksek makamlara bildirecektir.

Üsküdar tramvay şirketi kurulduğu zaman yazdığım bir fıkrada bu teşebbüsün modern şehirciliğe uyan bir iş olmadığını, raylı nakil vasıtaları başka memleketlerde kaldırılırken bizim yeni baştan kurmamıza mahal olmadığını işaret etmiştim. Hattâ o zamanki belediye erkânının tarizlerine uğradığımı unutmam.

Ukallalık sayılmamış. Fakat şehir işlerine dair ileri sürdüğüm fikirler beni asla mahcup etmemiştir. Avrupanın birçok şehirlerini muhtelif tarihlerde gezdiğim için oralaradaki şehircilik hakkında az çok kanaatlerim var. Bunları sırası geldikçe yazıyorum. Bu Üsküdar-Kadıköy tramvayları kurucuların servisi sahasının bu çeşid nakil vasıtasına müsaid olmadığını, otomobil, otobüs gibi serbest vasıtalar varken raylı vasıtaların onlara galebe çalmasına imkân olmadığını yazmışım. Belediye hattâ o muntakada otobüs seferlerini yasak ettiği halde raylı tramvay gene muvaffak olamadı. Ve Kadıköy seyrüseferi bu yüzden acınacak bir hal aldı. Bostancıdan Üsküdar'a kadar uzanan bu hat üzerinde bilhassa kış mevsimi yolunun azalması da şirketi müşküle düşürdü. Neticede bugünkü vaziyet gelip çattı. Bu beklenmeyen netice değildi.

Şirketi müşkülden kurtarmak için uzun, derin çare aramaya lüzum yok gibi görüyorum. Yapılacak iş rayları söküp şirketi tasfiye etmek ve esasen imtiyazı belediyenin elinde olan otobüs servisini kurmaktan ibarettir.

Buhan Cahid

Şehir Haberleri

Pasif korunma mütehassısı yarından itibaren tetkikata başlayacak

Fransız amirali Muren'in tetkiklerinden sonra şehrin pasif korunma işine en son şekli verilecek

İzmirdeki tetkiklerini ikmal eden pasif korunma mütehassısı Fransız Amirali Muren'in şehrimize gelmiş olduğunu dün yazmıştı. Amiral Muren dün sabah vilâyette vali ve belediye reisi doktor Lütüfi Kırdar'ı ziyaret etmiştir. Mütehassıs amiral şehrimizde kaldığı müddet zarfında kendisine vali namına vali muavini Halûk Nihad refakat edecek, seferberlik umum müdürü Hüsamettin de beraberinde bulunacaktır.

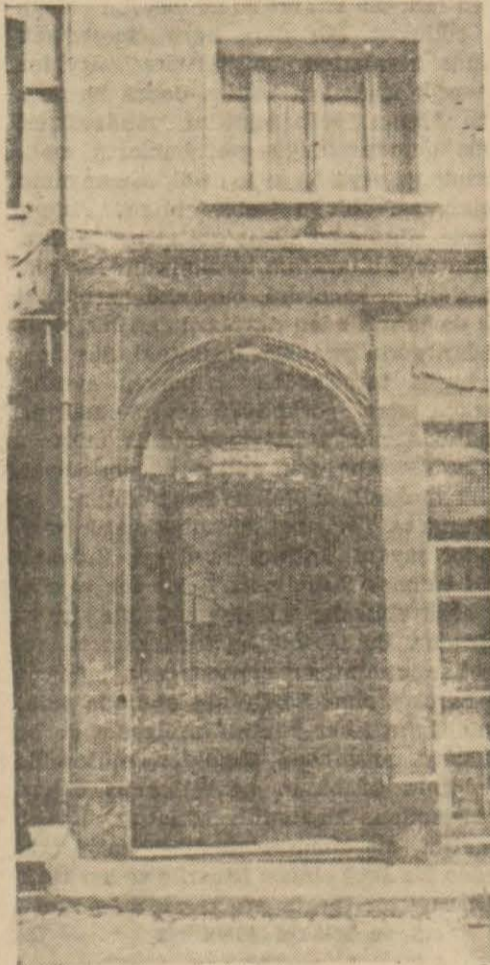
Valiyi ziyaretten sonra amiralle, vali muavini Halûk ve Hüsamettin vilâyette bir toplantı yapmışlardır. Bu toplantıda vilâyet seferberlik müdürü de bulunmuştur. Mütehassıs İstanbulun pasif korunmasına aid evvelce hazırlanmış olan raporlar, elde edilen malûmat, tetkikata müstenid tertib edilen pasif korunma haritaları gösterilmiştir. Amiral, kendisine verilen izahatı dinlemiş, raporları ve haritaları gözden geçirmiştir. Kazalardaki pasif korunma ekipleri hakkında da mütehassıs icab eden malûmat verilmiştir.

Toplantıyı müteakib Amiral Muren İstanbul komutanı General İshak Avniyi ziyaret etmiştir.

Fransız pasif korunma mütehassısı şehrimizdeki tetkiklerine yarından itibaren başlamış olacaktır. Tetkikat esnasında vali muavini Halûk, seferberlik umum müdürü Hüsamettin ve İstanbul vilâyeti seferberlik müdürü de bulunacaktır. Yapılacak tetkiklere aid program dün hazırlanmış, alâkadarlara bildirilmiştir. Yarından itibaren şehir içinde ve dışındaki sığınak olabilecek yerler, mahzen ve dehlizler, şehir civarındaki ağaçlık mntakalar gezilecek, İstanbul apartıman, mağaza, dükkânları ve emsali binaları görülecek, ahşap binalı mntakalara gidilecektir.

İstanbulun pasif korunmasına aid Fransız mütehassısın yapacağı tetkikler büyük ehemmiyeti haizdir. Bu hususta hazırlanacak raporun incelenmesinden sonra şehrin pasif korunmasına en son şekli verilecektir.

Türkışepost gazetesi kapatıldı

«Türkışepost» un idarehanesi

Vekiller Heyeti uzun zamandanberi şehrimizde de matbaasında bir araştırma yapılan almanca «Türkışepost» gazetesinin seddine karar vermiştir.

Karar evve'ki gün, Dahiliye Vekâleti vasıtasile vilâyete bildirildiğinden kapanma keyfiyeti emniyet müdürlüğü tarafından gazete idarehanesine tebliğ edilmiştir.

Kapanmaya sebep, bu gazetenin son günlerde hükümetimizin siyasi menfaatlerine aykırı bir tarzda neşriyat yapmış olmasıdır.

Hava hücumlarına karşı deneme atışları yapıldı

Dün sabah şehrimizde hava hücumlarına karşı deneme top atışları yapılmıştır. Tam saat 10 da Selimiye'den tayyare dafi toplarının atışile denemeye başlanmış, atışlar 11 e kadar devam etmiştir. Bu esnada deniz nakil vasıtaları atış mntakasında seferlerini tatil etmişlerdir.

Satılık köşk arıyorum

Deniz kenarında veya denize çok yakın bir yerde geniş bahçeli bir köşk arıyorum. Yeşilköyde, Adalarda, Boğazda veya Anadolu sahilinde olabilir. Mümkünse fotoğrafla birlikte tafsilât, fiyat Son Postada «Makbule» adresine bildirilmelidir.

Kadıköy Halkevi kitab sergisi

Dün saat 15,30 da Kadıköy Halkevi kütüphane ve yayın şubesi tarafından Kadıköy iskele civarında eski belediye tahsil dairesinin büyük salonunda bir kitab sergisi açılmıştır.

Sergide ayrıca Halkevi kütüphanesinde bulunan neşriyat ile Halkevlerinde çıkan mecmualar Kadıköy Halkevi okuma salonunda bulunan ilmi, fennî, edebî mecmualar vesair neşriyat ta teşhir edilmiştir.

Mütenevvi mevzuda 700 kadar kitabı ihtiva eden sergi, Kadıköyün münevver halkını alâka ile cezbedecek mahiyette tanzim edilmiştir. Sergi 15 gün halkın istifadesine açık bulundurulacaktır.

Deniz işleri:

Bir balıkçı kayığı devrildi

Of limanına kayıtlı Ali Reis idaresindeki 7 tonluk Feyzihüda motörü, dün limanımızdan İzmit'e hareket etmiş ve Sirkeci önlerinden geçerken Hüseyin ve Mustafa adlı iki balıkçı, kayıklarını motörün yedeğine bağlamak istemişlerdir. Bu sırada kayık devrilmiş, Hüseyin ve Mustafa denize düşmüşler, fakat etraftan yetişenler tarafından kurtarılmışlardır.

Karadeniz hattı yaz tarifesinin tatbikına başlanıyor

Denizyolları İdaresinin Karadeniz hattı için hazırladığı yaz tarifelerinin tatbikına yarından itibaren başlanacaktır.

Bir arıza yüzünderün köprü açılmadı

Galata köprüsü dün sabah köprüdeki bir arıza yüzünden açılmamıştır. Bu arıza dün tamir edilmiştir.

Askerlik işleri:

Kısa hizmetliler çağırılıyor

Eminönü Yerli Askerlik Şubesinden:
1 — Askerliğine karar verildiği halde herhangi bir sebeble şimdiye kadar sevkedilmemiş olan yüksek askeri ehliyetnameliler.
2 — Geçen sene Yedek Sübay okuluna vaktinde itihak etmediğinden okulca geri bırakılmış yüksek ehliyetnameliler.
3 — Yedek Sübay Okulu devresinde üçte birinden fazlasına devam etmedikleri için terhis edilmiş müteakib devreye bırakılanlar.
4 — Askerliklerini tam hizmetli olarak yaptıktan sonra tahsillerini ilse ve daha yukarı dereceye çıkardıklarını resmi vesika ile isbat ederek Yedek Sübay olmak isteyenler.
5 — Askeri ehliyetnamesi olmadıktan 1 Mayıs 940 tarihinde hazırlik kit'alarına sevkedilecek diğer kısa hizmetliler.
6 — Bu kısa hizmetliler 10 Nisan 940 gününe kadar saat 9 ile 12 arasında nüfus cüzdanı ve askerî vesikaları ile şubeye kayıtlarını yaptırmaları.
7 — Aksî takdirde haklarında kanunî muamele tatbik edileceği ilân olunur.

11 vapurun siparişi mukavelesi yakında imzalanacak

Bir müddettenberi Ankarada bulunan Denizyolları umum müdürü İbrahim Kemal Baybora, dün sabah şehrimize gelmiştir.

Denizyolları umum müdürü Ankarada İngilterede yapılacak olan 11 vapur siparişi işi etrafında Münakalât Vekâletile İngiliz Suvan - Hanter firması mümessilleri arasında yapılmakta olan müzakerelelere iştirak etmiştir.

Öğrendiğimize göre İngilterede yapılacak olan bu 11 vapurun siparişi işi son safhaya gelmiş ve tefferât üzerinde Vekâletle İngiliz firması mümessilleri arasında tam bir mutabakat husule gelmiştir. Müzakerelerin bazı kısımları da bugünlerde halledilecek ve sipariş mukaveleleri bu hafta içinde Ankarada imzalanacaktır.

Denizyolları umum müdürü dün havuzlarda tamir edilmekte olan Tırhan ve diğer gemilerin vaziyetini tetkik etmiştir. İbrahim Kemal bu akşam tekrar Ankaraya gidecektir.

Şehir işleri:

Mecidiyeköy hastanesinin mukavelesi imzalandı

İstanbul Vali ve Belediye Reisi Dr. Lütüfi Kırdar, projeleri Valter tarafından hazırlanan Mecidiyeköyü hastanesinin mukavelesini dün Vilâyette imzalamıştır.

Dokuzuncu İşletme kontrol kalemi Ankaraya nakledildi

Devlet Demiryolları 9 uncu işletme müdürlüğü binasında bulunan kontrol kalemi Ankaraya nakledilmiştir. Kontrol kalemi 1 Nisandan itibaren Ankarada çalışmaya başlayacaktır.

SAFİYE KONSERİ

Son Şarkılar
3 Nisan Çarşamba akşamı
Agrica:
10 kişilik Macar orkestrası
Beyazıtta

MARMARA

Sinemasının muhteşem salonlarında
biletler şimdiden sinema gişesinde satılmaktadır.

Bugün SAKARYA Sinemasında

Büyük, Kuvvetli, Zengin ve Muhteşem bir film

ŞİMAL OTELI

Oynayanlar: ANNA BELLA — LOUIS JOUVET — J. P. AUMONT
ve ilâveten: KLU - KLUX - KLAN'ın bütün esrarını fâşeden

MASKELİ VATAN HAINLERİ

Filmi. Baş Rollerde: NOEL MADISON ve LILA LEE

Bugün saat 11 de tenzilâthi matine

TIYATROLAR

ŞEHİR TIYATROSU

İstiklal caddesinde komedi kısmında

Gündüz saat 15,30 da

Akşam saat 20,30 da

Yanışıklar komedyası

HALK OPERETİ

Nisan başlangıcında tam kadro ile turneye çıkıyor.

Hassaten Ankara için angaje edilen ve şehrimizden geçerken YALNIZ BİR KONSER vermesi temin edilen meşhur Macar Viyolonisti.

ALEX. VEGH

3 Nisan Çarşamba akşamı saat 21 de

SARAY Sinemasında

İstanbul Konservatuvarı Orkestrasile verecektir. 3 kısımdan ibaret zengin bir programla süslenen bu konser için biletler şimdiden sinema gişelerinde satılmaktadır. Fiyatlar: 75 - 100 - 150 - 200 kuruştur.

Doktor. I. Zati Öğet

Belediye karşısındaki muayenehanesinde öğleden sonra hastalarını kabul eder.

Aylardanberi beklediğiniz ve senenin en muazzam ve müthiş filmi geldi

BUGÜN İPEK

Sinemasında
gibi 8 BÜYÜK yıldız tarafından harikulâde bir surette yaratılan

SEVİMLİ HAYDUT

Büyük heyecanlar - Harikulâde Maceralar - Nefis bir Aşk ve Sergüzeşt Şaheseri

FRANSIZCA SÖZLÜ ve RENKLİ

Filme ilâve olarak: Foks Dünya haberleri ve Balkan Kır Koşusu. DİKKAT: Filmin uzunluğu dolayısıyla Seanslar: 12 - 2 - 4.15 - 6.30 ve 9 da. Gece temsilleri için yerlerinizi evvelden aldınız.

Dünyanın en büyük filmi... Dünyayı hayrette bırakan harika...

GUNGA-DİN

(Fedailer Alayı)

Fransızca nüshası

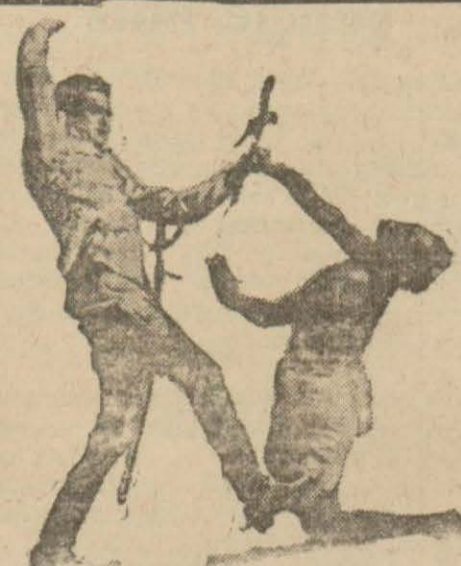
Türkçe nüshası

SÜMER ve TAKSİM

sinemalarında cidden görülmemiş bir muvaffakiyetle devam ediyor. Mevsimin zaferi olan bu şaheseri yaratana:

GARY GRANT - DUĞLAS FAIRBANKS
VİCTOR MAC - LAĞLEN

Bugün TAKSİM'de 10.30 da - SÜMER'de 11 de tenzilâthi matinelere

“SAMİMİ İTİLAFLAR” ve “DON KAZAKLARI” dan sonra

SÜMER SINEMASI

Mevsimin 3 NCI FRANSIZ SÜPER FİLMİ OLAN

Taptığım Kadın

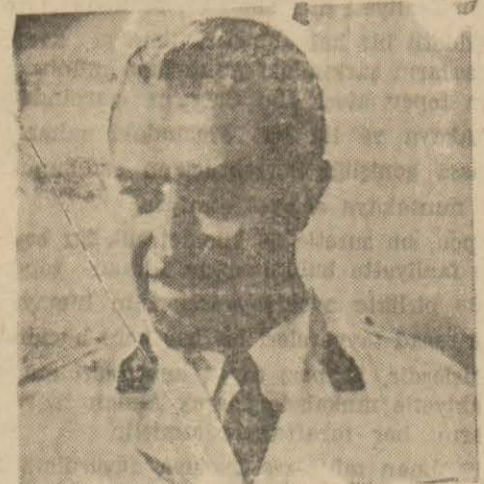
Büyük Aşk, ihtiras ve maceralar filmi

YARIN AKŞAMDAN İTİBAREN göstermeğe başlayacaktır.

Baş Rollerde: En büyük 3 Fransız Yıldızı

VİCTOR FRANÇEN - HARRY BAUR ve ANNIE DUCAUX

Bu film, Sümer sinemasının şeref programını teşkil edecektir.

İngiliz donanması dün ne idi. bugün nedir, yarın ne olacak?

YAZAN

Emekli general H. Emir Erkilet
"Son Posta",nın askerî muharriri

İngiltere bir adadır, uçağın vardı, terakki ne olursa olsun onun hayat damarı şimdilik denizdedir. Onun için sekiz yüz yıldanberi Büyük Britanyaya düşman ayağı bastırılmayan İngiliz donanmasının bugünkü halini tetkik etmek faydalı olur.

İngilterenin. Büyük Harbden sonra donanmasını ihmal etmesinin sebep ve akıbetlerini burada görüşmek niyetinde değiliz. Bununla beraber bu ihmalin yalnız İngiltereye değil, Avrupanın sulhüne pek pahalıya mal olduğunu söylemeden geçemeyeceğiz.

Eğer yalnız 20 yıldan daha az yaşta, yani birinci derece harb kudretinde bulunan muharebe gemilerini ele alırsak; İngiliz donanmasının aşağıdaki vechile dikkate değer bir manzara arzettiğini görürüz.

İngiliz donanması Büyük Harbin bîdayetinde 69 muharebe gemisinden, 108 kruvazörden, 285 muhrib ve emsali gemilerden ve 74 denizaltından mürekkebirdir.

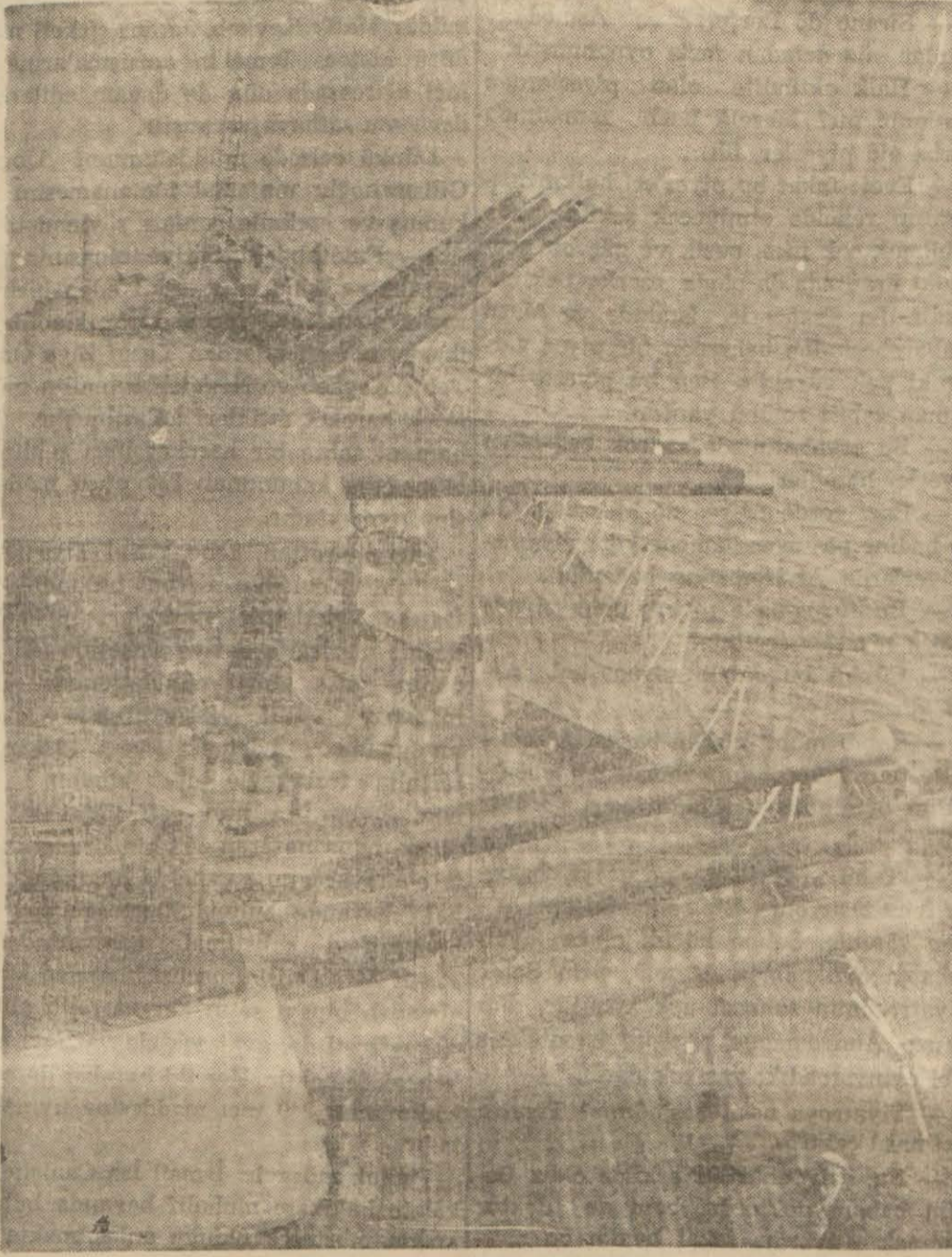
1919 da ise bu deniz kudreti büyük gemi ve umum tonaj itibarile azalarak muharebe gemilerinin sayısı 49 a, kruvazörlerinki 88 e inmişti. Fakat bunlara mukabil muhrib vesairenin sayısı 450 ye ve denizaltılarinki 98 e çıkmıştı. Bu son küçük gemilerin sayılarının artması tehlikeli olmaya başlamış olan Alman denizaltı harbine karşı İngilterenin bunlara muhtaç olmasındandı. Denizaltılara karşı muharebede büyük gemiler elverişli değildiler. Bundan başka muhrib ve emsali muakkibler hem seri oluyor, hem de nisbeten az zamanda inşa olunabiliyorlardı.

1933 yılına kadarki zaman zarfında, İngiliz donanması o derecelerde ihmal edilmisti ki, onun elinde yalnız 15 muharebe gemisi, 47 kruvazör, 143 muhrib vesaire ile 56 denizaltı kalmıştı.

Filvaki Büyük Harbden sonra Alman donanması batırılmış ve Rus donanması bolşevikleşmişti: İtalya, Fransa ve Japonya ise İngilterenin müttefiki idiler. İngiliz rahatıverliği ve istikbale itimad besleyen İngiliz ekfârı umumiyesinin fazla sulhünerverliği, bu sebeble yanı görünürde bir tehlike olmadan, para sarfına lüzum görmemişti. Bunda, Büyük Harbde sık sık müşahede olunan bir İngiliz hususiyeti de rol oynamıştı.

Bir tehlike ve fenalığın önüne geçmek için evvelden tedbir almak İngilizvari bir is dedir. O, askerî bakımdan eski tecrübelerinden hemen hiç istifade etmiyerek, tehlikenin kendine gelip yaklaşmasına müsaade eder ve ancak ondan sonra - fakat görülmemiş bir sertlikle - mukabil tedbirlerini alır. Meselâ: Geçen Büyük Harbde tecrübe edildi ki, denizaltı karşı gemileri koruyacak yegâne sistem kafilie usulüdür. Buna rağmen kafilie usulü bu harbin başlangıcından itibaren kullanılmamış ve ancak bu defa da Alman denizaltı harbine karşı başka tedbirlerin işe yaradıkları tekrar anlaşıldıktan ve bu yüzden epey kurbanlar verildikten sonra tatbika başlanmıştır. Keza İngilizlerin, Setland adasındaki deniz üstünde bulunan bir muharebe zirhliler: bir Alman denizaltı gemisi tarafından batırılınca kadar, bu gibi üslerdeki gemilerin muhafaza tedbirlerini ihmal etmeleri hep aynı sebep be cinsten bir vak'adır.

Fakat İngilizler, tehlikevi keşfettikten sonra, ona karşı almak tedbirleri bulup tatbikte pek müstaid ve ge-

İngilizlerin en yeni muharebe gemilerinden birisinin ön taretleri

niştirler. Bunu en iyi isbat eden bir şey, 1935 ten sonra İngilterede icra olunmağa başlıyan muazzam filo programıdır. Fakat bu program, geçen zaman zarfında ehemmiyetli surette artmış ve kuvvetleşmiş olan diğer devletlerin filolarile bir tevazün husule getirmeğe yarıyacaktır; çünkü İngilizler, en kuvvetli iki deniz devletinin ittifakı halinde onların deniz kuvvetlerine üstün bir donanmaya malik olmak imkânını çoktan elden çıkarmışlardır.

Kaçırılan askerî fırsatları telâfi, hiç bir yerde denizde ve bilhassa filo inşasında olduğu kadar, güç değildir. Bal kan Harbine takaddüm eden meşrutiyet yıllarında Averof zirhlisi satılık ve gemi bize pek lüzumlu. Bir pazarlık noktası dolayısıyla bizim o zaman almakta tereddüd ettiğimiz bu gemiyi, galiba bize teklif olunan fiatın hatta biraz fazlasıyla, Averof adlı bir Yunan zenginini hemen satın alırdı ve Yunan hükûmetine hediye etti. O vakit biz Averof olmazsa onun yerine bir baskasını ve ondan da iyisini hemen satın alıverecek bir pazarın mevcut bulunduğunu zannetmekle alınamıyorduk. Nitekim, Almanyadan aldığımız iki eski zirhlî (Barbaros Hayrettin ve Turud Reis) işe yararamışlar ve bir tek, daha küçük fakat yeni ve seri, Averofa mağlûb olmuşlardı. İşte o zaman Averofu ne gibi bir fiata olursa olsun satın almamakla ne gibi büyük bir fırsat kaçırdığımızı anlamıştık, fakat iş isten geçmişti.

Bunun gibi İngiltere de bugün her ne yapsa, eski donanmasının dünyadaki eski vaziyetini, az bir zamanda alamaz. Çünkü büyük gemilerin insası 3 : 4 sene ister, ve bu zaman zarfında ister istemez tehlikeye göğüs germek ihtisâs eder.

İşte bu sebeplerle İngiltere bu harbe hemen hemen hep eski gemilerle girmiş-

tir. Onun en yeni iki muharebe gemisi olan 34,000 er tonluk Nelson ve Rodney bile ancak 1925 de, yani 15 sene evvel kızaktan indirilmişlerdi. Yenilikte on'ardan sonra gelen, devasa büyük (Hood) muharebe gemisi de 1918 de, yani 22 yıl evvel, denize indirilmişti. Diğer bütün gemiler ise 1913-1916 tarihli idiler.

(Kral V. Jorj) sınıfından olan 35,000 er tonluk beş muharebe gemisi, İngiliz müdafaa ve muharebe iradesinin hareketine geldiği 1935 yılından sonra, yani 1936 ve 1937 de ancak inşa koyuldu ve müstacel bir mesai neticesinde 1939 da denize indirildiler. Bunlardan dördü ancak hummalı bir çalışma ile bitirilerek 1940 senesi zarfında hizmete girebileceklerdir.

Uçak hâmilî gemiler işi de aynı hal dedir. İngiltere bu harbe modern, yani 1937 de indirilmiş tek (Ark Royal) uçak gemisi'ne girmişti. Diğerleri hep 1916 ile 1919 arasında indirilmiş eski gemilerdi. 23,000 er tonluk yenilerden yalnız dört tanesi 1939 da kızaktan indirilmişlerdir. Küçük kruvazörlerin inşa zamanları nisbeten kısa olduğu için vaziyet daha iyi dir. Bununla beraber en yeni 11 küçük kruvazör ancak 1939 da kızaktan indirilmiştir ve diğerleri henüz kızak üstünde bulunmaktadırlar.

Alman denizaltı harbi başladıktan ve bunları imha etmek ve İngilterenin etrafında büyük bir daire üzerinde karakol hizmeti görmek ihtiyacı hasıl olduktan sonra, ancak, İngiltere bu maksad için 18 büyük ve 176 küçük muhrib insasına tesebbüs etti; şimdi bunların bir kısmı bitmiş ve hizmete alınmıştır. Fakat bunların adedi kâfi gelmediği için İngiltere birçok seri botlar kullanmağa başladı. Bunların yalnız 20 metre boyları, fakat takribi 80 Km. süratleri vardır ve denizaltı ile uçağa karşı harb için bilhassa tesliih ve tehciz olunmuşlardır.

Süratlerini bir anda 20 Km. den azami sürate çıkarabildikleri için seri bot-

(Devamı 11 inci sayfada)

Hâdiseler Karşısında

GENE OTOBÜS

Tek yolcu alamıyacak derecede dolmuş otobüs, en süratli otomobilden daha süratli ilerledi. Yolcuların:

- Aman.
- Öldüm.
- Kaburgalarım kırıldı.
- Az kalsın tramvaya çarpıyorduk.
- Çocuğün çiğnenmesine remak kalmıştı.

Tarındaki sözleri pencere takirtisi, yay gırtısı arasında kaybolur giderdi. Fakat otobüste bir tek yolcu alacak yer bulursa durakta beş dakika, on beş dakika dururdu.

Yolcular:

- Neye bekliyoruz?
- Demezlerdi. Çünkü böyle alışılmıştı. Duraktan uzakta da gene durur, gene beklerdi.
- Yolcular:
- Neye bekliyoruz?
- Demezlerdi. Çünkü böyle alışılmıştı.

Dün gazetelerde okuduk: «Senir dahilinde işliyen otobüsler, istasyonlarda fazla durmaktadırlar. Bu itibarla belediye, bunların istasyonlarda fazla durarak mürrur ve uburu sektedar etmemeleri için, fazla duranların cezalandırılmasına karar vermiştir.»

İşli ciddiye alanlar:

- İşte bu iyil!
- Diyecelerdi. Ben işin şakasında değilim.
- İşte bu fenal!
- Diyecemim.
- Çünkü alışmıştık. Otobüs beş dakika da dursa, on beş dakika da dursa ses çıkarmaz.

Çünkü:

- İşte âdet böyledir.
- Dördük, fakat şimdi iş fena!
- Otobüs duracak, kondüktör kapıyı açıp bağırarak.

- Hanıya Tophane, Taksim, Şişli.
- Gelen olmayacak, bir daha bağırarak.
- Hanıya gidiyor.
- Bir göğe görecek:
- Yolcu geliyor durulm.
- Göğe uzaklaşacak. Bir ayak sesi duyulacak:

- Başka bir yolcu geliyor bekliyeelim.
- Otobüsteki yolcular belediyenin kararına ağah olmuşlardır. İçlerinden biri:
- Belediyenin kararı var. Fazla durulmayacak!

Diyecem.

Kondüktör bağırarak:

- Bey'im fazla durmadık. Daha beş da kika olmadı.
- Ne beş dakikası; yirmi dakika; sen saatini ayar et.
- Sen ağzını toplu.
- Ağzını toplamazsam ne olurmuş?
- Şoför başını arkaya çevirecek:
- Bey'im biz de ekme parası için çalışıyoruz.

- Öyle amma belediyenin kararı var.
- Belediyenin kararı varsa var, gitmiyorum işte sen istersen şikâyet et.
- Yolculardan bir kısmı belediyenin kararından bahseden yolculardan tarafa öcacaklar amma bir kısmı da şoföre, kondüktöre hak verecekler.
- Onlar da ne yapsınlar, bir yolcu bir yolcudur.
- Öyle amma biz de işimizde biran evvel gitmek isteriz.

- İşte biran evvel gitmek isteyen otobüse binmez, otomobile biner.
- Onu sizden öğrenecek değilim.
- Haydi kes sesini de otur.
- Sen fazla ileri gidiyorsun anlamdın mı?
- Terbiyeni takın.
- Terbiyesiz sensin.

Otobüs bu yüzden on beş dakika daha duracak.

- Oğlum, bir polis çağırısana şuradan.
- Polis aranacak, bulunacaktır.
- Otobüs bu yüzden de on beş dakika daha duracak:
- Bay polis bu otobüs bir saate yakın zamana kadar burada duruyor.
- Polis ağzını açmadan yolculardan biri cevap verecek:
- Bey'im siz sebep oldunuz.
- Yolcular aralarında konuşmaya başlıyor:
- Siz susun bana hakaret ettiniz.
- Asıl hakaret eden sizsiniz, şahidlerim var. Bir zabıt tutulmasını istiyorum.
- Zabıt tutulsun razıyım. Tek hakikat meydana çıksın.
- Otobüs daha ne kadar zaman duracak? Onu hesabıyamam. Belki yarım saat, belki bir saat, belki iki saat.
- Halbuki belediyenin kararından evvel ancak on beş dakika dururdu.

Damat Hulusi

Bunları biliyor mu idiniz?

Hindistanda uzunluk ölçüsü

Hindistanda Burmada uzunluk ölçüsünün vahidi kıyası orta bir insanın güneş altında dinlenmeden katetebileceği mesafedir.

Uzunluklar: bu vahidi kıyasının ezası ve ez'afı ile hesaplanırlar.

İş saati haricinde çalışma yasağı

Avustralyada Kenzlan'da mesai saatleri haricinde iş görmek cezayı müstelzemdir. Mesai saati sekizde başladığına göre katırma saat sekizden evvel yiyecek götürün cezalanır. Cumartesi günü öğleden sonra bir iş gören meselâ evitin kapısını boyayan, yahud da buna müşabih iş görenler de gene cezalanırlar.

GÖNÜLİSLERİ

İkinci Sivri Elif Kimdir?

Söyle bir mektub aldım:

« Ben iki numaralı Sivri Elifim. ayın 14 ünde sütununuzun sonunda, Çorluda bayan (S.F.)ye:

« (Evet ikinci Sivri Elif belki elân «münhal»dir. fakat mesleğinin ne olduğunu bilmiyorum. bu satırları görüş de bildirirse yazarım.) diye cevap veriyorsunuz...»

Demek Çorluda -yani hâlen bulunduğum yerden- bir bayan benimle alakadar oluyor...

« Mes'ud bir yuva kurabilecek (aradığım şeraiti haiz) bir hayat arkadaşını bulamazsam, belki de ilâniha ve münhal ve mücerred kalacağım. Şimdi Çorluda tam manasile (münzevi) bir bekâr hayatı yaşıyorum. (Münzevi bekâr) düşündüğüm gibi kısaca tarif edeyim...»

Yalnız, sakalın rahatsızlığını hissetmeden traş olmanın, yaşile mütenasib olmayan bir kâleder kılık, isinden başka bir şey düşünmüyendertlerle başbaşa yaşayan, şahsen genç kalben ihtiyar.

Bir numaralı Elif malûm şekilde İzmirli bayan (L) ile iki buçuk aydır muhabere ediyor. Henüz müsbet veya menfi bir netice elde edemedi. Zavallı henüz bir netice elde edemediğinden üzüntü içinde, hem hakikaten bu bir bayan mıdır?, Gör-

mediğinden şüphede. bilhassa bir eğlence mevzuu olmasından korkuyor. İzmirde gidip hakikati de gözle göremiyor. Gönderilen resimle gece gündüz meşgul oluyor. Halini bu son günlerde pek harab görüyorum...

Ben de aynı âkıbete düşer olmanın korkuyorum. onun için şimdilik kendimi tanıtmıyacağım ve ilk mektubu -arzu ettiği takdirde- bayan (S. F.)den istiyeceğim...

Mesleğimi söylersem beni ufak bir tahkikat neticesinde öğrenebilir. Çorluda meslektaşım pek az. yalnız malûmat kabilinden şu kadar yazacağım:

Ufak bir ticaret -sanayi ticareti- ile iştigal ediyorum. Ben Çorluda belki birçok defalar görmüş olabilir. ve belki ben de onu...

Son Postanın daimi okuyucusu olduğumdan hergün bayiden Son Posta alan Sivri Elifi ufak bir tahariri neticesinde anlamak mümkün. yabancılara içinde kara bahim yülzünden okunur. amma dikkat edilirse...

Tezve; kısaca sorulan suale bu kadar cevap herhalde yeter. Baki sonsuz hürmetler efendim.

İkinci Sivri Elif

Bu mektuba tarafımdan ilâve edilecek bir mütaale yoktur.

TEYZE

Komedi Fransez san'atkârlarile mülâkatlar

Büyük Fransız san'atkârı
Yonnel "Son Posta" ya anlatıyor

Mülâkatı yapan : Muazzez Tahsin Berkand

(Baştarafı 1 inci sayfada)

ledikten sonra, beni ona verdiğim sual pusulasına bakmadan evvelâ o beni sorguya çekti:

— Vaktile sizin babamın da «harem» denilen bir sarayı ve bu sarayda müteaddid cariyesi var mıydı? İstanbul, Piyer Lotinin romanlarında yazılı olan İstanbul mudur, yoksa o tasvirler bir şairin muhayyilesinden mi doğdu? Siz çarşaf giydiniz mi? Ne biçim şeydi? Türkiye'de fransızca bilen çok kimse var mıdır? ilh...

Bir gazeteci kadar mütecessis olan muhabirime lâzım gelen cevapları verdikten sonra kendi sorgularına geçtim:

— Tiyatronun istikbal hakkındaki fikriniz nedir?

Büyük san'atkâr, bu sualimi çok ciddiyle karşıladı ve bana şunları söyledi:

— Tiyatronun istikbaline sonsuz ve sarsılmaz bir itimadım vardır. Mademki insan ancak kelimelerle ifadeyi meram ediyor, o halde tiyatro her zaman yaşayacaktır.

— Klâsik tiyatroyu mu, modern tiyatroyu mu tercih ediyorsunuz?

— Klâsik tiyatro, tiyatronun esası, temelidir. Bugünkü onun derecesine varması pek mümkün değildir. Tâ eski Greklerden başlayarak Şekspiri, Rusini, Molyeri vesaireyi ele alırsak bugünkü tiyatronun onlardan daha aşağı olduğunu görürüz. Ben şahsen klâsik tiyatroyu moderne tercih ediyorum.

— Tiyatronun en parlak devri hangisidir?

— Fransada en parlak devir on yedinci asırdır. Ondan sonra, romantizm devrinde, on dokuzuncu asrın sonuna kadar parlak bir devir daha vardır ki bu zamanda meselâ Viktor Hügonun drama-tik eserleri oynanmıştır. Viktor Hügonun yarattığı eserler Rasin ve Molyerinkiler kadar kuvvetli değildir, fakat onun da Hermani gibi halkın hoşuna giden ve halkın hislerine tercüman olan eserleri vardır ki bunlar Fransız tiyatrosunda çok büyük muvaffakiyetler kazanmıştır.

— Açık hava tiyatroları hakkındaki fikriniz nedir?

— Ben şahsen açık havada oyun oynamayı pek severim ve bunu gerek oyun oynanan yerin cesameti, gerekse seyircilerin çokluğu bakımından çok muhtaşem bulurum.

Fransada «Orange» da eski Romalılardan kalma bir tiyatro vardır. Burada her sene birkaç temsil veririz. Bu temsiller

— Fakat, sevgilim...

— Git yat diyorun sana...

Magna itaatli itaatli çıktı. Mavi Sakal pijamasını giydi. Ve, bütün ışıkları söndürüp yatağına atıldığı zaman, elleri ensesinde, fecre kadar, gözlerini açık tutup geceye baktı.

**

Rozelin, Kolenkur sokağındaki 15 numaralı evin beş kat merdivenini, çatı altında arkadaşları Pupet'le beraber işlediği tavan arasına varmak için, acele acele, yavru bir ceylân sıçrayışıyla çıktı.

Pupet yatmıştı ve horluyordu. Rozelin, elektriği yaktıktan sonra, onu şiddetle sarstı.

— Hey! Pupet! Uyan be, tembelle! Zenginiz, artık bir dolab satın alabiliriz.

Pupet, hiddetlenmiş bir fino köpeği gibi kıvırcık darımadığın saçlarının dibinde homurdandı, döndü, suratını astı, kumun içinden sıyrılan birisi gibi kolunu dışarı çıkardı ve doğrulup oturabildi. Hâlâ uykusundan kendisine gelemiyordu.

— Dolabınla ne saçmalıyorsun?.. Hangi dolab?..

Ve küçük duvar saati 4 ü çaldığından, gazabla büsbütün uyandı.

— Demek bu saatte eve geliyorsun ha. Sürüttük! Ya sepetin? Ne yaptın onu?

Fakat Rozelin, bütün anlatacağı şeylerden sarhoş, küçük yatağının üstüne bonesini, eski püskü elbiselerini, boyun

Misafir san'atkârlardan Germaine Rouer fevkalâde kalabalık olur ve Fransanın her tarafından, hattâ Paris'ten gelen seyircilerle dolar. Burada, antik bir dekor içinde güzel oyunlar verilir. Fakat maalesef bu temsiller her zaman ve her yerde tekrar edilemiyor. Bunun için evvelâ mevsimin yaz olması, saniyen mahallin buna müsaide olması şarttır.

— Büyük Harbden evvelki tiyatro ile sonraki arasındaki farklar nelerdir? Terakki mi, yoksa tedenni mi görüyorsunuz?

— Farklar pek büyüktür ve fikrimce harbden sonraki tiyatro daha iyidir. Bugünkü muharrirler daha toplu ve kuvvetli eserler yaratıyorlar. Meselâ eskiden hemen hemen umumiyetle piyeslerin ikinci perdesinde suvareler, tuvaletler, uzun konuşulan sahneler görünürdü. Bugün on'ar ortadan kalkmıştır. Eski piyesler daha ziyade maddî ihtiraslardan bahsedirdi, bugünküler fikre hitab ediyorlar.

— Bugün halkı celbeden piyesler hangileridir?

— Halk modern piyeslerden daha çok hoşlanıyor.

— Tiyatroda halkı cezbeden en büyük âmiller hangileridir? Mevzu mu? Ar-tistler mi? Piyesin yazılış tarzı mı? Dekor mu?

— Bu cazibe, memlekete göre değişiyor. Almanya'da ve Rusya'da dekora, mizansene çok ehemmiyet veriliyor. Biz

de san'atkârın ve eserin daha mühim bir mevki var.

— En çok sevdiğiniz roller hangileridir?

— Hamlet - Neron - Oreste.

— 1938-1939 senesi zarfında Komedi Franze'de oynanan oyunlar arasında en büyük muvaffakiyet kazananlar hangileridir?

— Sirano dö Berjerak ve Asmode... Bunlar yüz defadan fazla oynanmıştır.

— Halk aktüalite olan piyeslerden hoşlanır mı? Meselâ harb zamanında harbe aid piyesler, ilh...

— Evet; fakat bu piyes'eri halkın hissiyatını rencide etmeyecek şekilde yazabilmek çok ince, nazik ve güç bir şeydir ki Fransada da böyle eserler pek nadirdir. La Francerie isminde ve Marn muharebesinden bahseden bir piyes vardır ki pek güzeldir. Ben bu piyeste bir Alman zabiti rolünü yaptım.

— Bu seyahatinizde en çok beğenilen piyesler hangileridir?

— Bazı yerde Alfred dö Mussenin On ne badine pas avec l'amour komedisi, bazı yerlerde Andromaque beğenildi.

— Bu turnenizde niçin daha ziyade klâsik piyesler seçtiniz?

— Çünkü bu defaki seyahatimiz resmi idi.

— Kendi muhitinizden başka bir muhitte temsil verdiğiniz zaman bu tebeddülün oyununuz üzerinde tesiri görülür mü?

— Tabii... Bazı yerlerde iyi, bazan da fena tesir olur. Bu, sahnenin vaziyetine göredir. Sahne küçük olursa oyun rahatça oynanamaz. Meselâ, sizin Şehir Tiyatronunun sahnesi pek küçüktür, dün akşam Andromaque piyesini istediğimiz gibi oynamadık; yer çok dardı.

— Tiyatroya nasıl başladınız? Tiyatro sizi nasıl çekti?

— Bu, çok tuhaf bir şekilde oldu. Benim babam doktordu, beni de doktor yapmak istiyordu, fakat benim bu mesleği seçmekte hiç bir arzumu yoktu. Lisede iken bir gün bahçede arkadaşlarla top oynuyorduk. Topumuz bir çukura düştü, çıkaramadık. Ben çantamdaki başka bir topu almak üzere sınıfa girdiğim vakit bir arkadaşımın Siranodan bir parçayı yüksek sesle okumakta olduğunu gördüm ve o dakikada güya karanlık bir odada bu'unurken birdenbire parlak bir ışık yanmış gibi gözlerim etrafımı gördü ve arkadaşımın neden böyle yüksek sesle şiir okuduğunu sordum. Meğer o, konservatuvara gidiyormuş ve Aleksandr isminde genç bir hocası varmış. (Aleksandri siz pek iyi tanırız, Türkiye'ye

(Devamı 11 inci sayfada)

«Son Posta»nın edebî tefrihası: 11

AŞKA İNANMAYAN
ADAM
TERCÜME EDEN:
HALİT FAHRİ OZANSOY

Yazan: Jorj Delaki

atkısını, eski soluk paltosunu karmakarışık atıyor ve tüylü pamuk robunun kopçalarını çözüyordu.

— Dur hele, Pupet... bak, ne göreceksin... Bak şuna, canımın içi...

Ve baştan ayağa vücudu kalıbı gibi pembe gömleğin altında teressüm etmiş, bacaklarını ipek çorablar sıkışmış ve ayaklarında hâlâ sırmalı terliklerle göründü.

— Ha! ne dersin iç çamaşırına! Lüks çamaşır bu, güzel esmerim! Hem de, biliyorsun, çok pahalı değil, hakiki bir okazyon.

Pupet, ağzı açık, tam klâsik şaşkınlık vaziyetinde, gözlerini ayaklarından başına, sonra başından ayaklarına çevirerek ona bakıyordu. Baktı, baktı, nihayet: — Fakat kuzum, diye haykırdı, ayak-kabılarını ne yaptın?

Rozelin, acelesinden, Sandriyon'un pantoflalarını ayağından çıkarmadığını hatırladı.

— O! işte bu tatsız kaçtı. Ayakkabılarımı banyo salonunda unutmuşum. Gör-dün mü şimdi! Yarın sabah ortalığı top-larken oda hizmetçisi kumbara yapacak onları...

— Nasıl? Kara kargalarım bir banyo salonunda mı unuttun? Vah zavallı kızım, desene kârdasın!

— Aman! ziyanı yok. Damremon sokağındaki bir dükkânda bir çift ondan daha iyisini gözüme kestirdim. Yarın sabah kendime bunu satın alırım, bir tane de sana! Sana söyledim ya, zenginiz! Nah işte... 1.000 lik bir banknot!

Pupet, inanmıyarak:

— Sahte, dedi; dolandırıcının biri seni kafese koymuş.

— Sahte mi Sahte mi? Hah! sen öyle sahte de. Hem sonra yalnız bu değil ki, daha ne'ler var! İstakoz, piliç, ağzı tıkalı çentikli surahilerde şarab; gaz me-meleri gibi kocaman şişelerde köpüklü şampanya, arkanda da, beyaz eldivenli

ellerile tepsilerini senin burnuna sokan uşaklar! Ve sonra havyar, puding, ve daha neler de, neler! Hattâ sofrada herkes gibi yemek yiyen bir de maymun vardı! Ha, kaz ciğeri de vardı... Ah! zavallılık, ne yazık ki sen orada yoktun!

Ve neş'esinden kabına sığmıyarak, boy lu boyunca yatağa atılıp altın bukleli terlikler giymiş küçücük ayaklarını oynatmağa başladı.

Bunun üzerine Pupet büsbütün kalktı ve geceliği içinde rahat rahat gidip, çılgın arkadaşımın başına su serpmek için havlusunu küvetin çanağına daldırdı.

— Soğuk almışsın, cicim, fakat korkma, seni iyi edeceğim. Şimdi sen uslu soyunursun, ben de sana biraz çay kaynatırım. Bütün gün yatarsın, emi? Bunların hepsi geçer. Korkma.

Ve hakikaten Pupet suyu kaynatmak için havagazını yakarken, ilk heyecanı geçmiş olan Rozelin, yatağında oturup

Satiye davası dün son
safhaya girdiMüddeiumumî suçlulardan bir kısmının vazifeyi
suiistimalden cezalandırılmalarını istedi

Satiye yolsuzluğundan suçlu sabık Denizbank umum müdürü Yusuf Ziya Öniş müdür muavini Tahir Kevkebe, Hamdi Emin Çap, hukuk müşaviri İsmail İsa Canişi, bina ve yapılar servisi şefi Neş'et Kasımgil, kâtipi umumî Sadun Galib Savcı, idare meclisi reisi Ziya Taner, azadan Cemal Şahingiray ve Sedat Erol ile millî rüesans sabık umum müdürü Refi Bayar, reasürans avukatı Atif Ödül, 2nci müdür Malik Kevkeb, Jerans şirketi müdürü Meteos Temel'in duruşma'larına 1 inci ağırcezada dün de devam edilerek, dava son safhaya varmıştır.

Dünkü celsede müddeiumumî Übeyt Gllisralıoğlu mufassal iddianamesini okumuş ve ezcümle şunları söylemiştir:

— Fındıklıdaki Satiye binasının satın alınma işine esas teşkil eden birinci rapor yırtılarak, yerine bir ikincisinin ikamesinde suçlulardan Yusuf Ziya Öniş, Tahir Kevkebe ve Neş'et Kasımgil'in müşterek hareket ettikleri anlaşmıştır. Bu hareket sahte bir hareket ifası şeklinde olup, ceza kanununun 339 uncu maddesine uymaktadır.

Diğer taraftan, gene Yusuf Ziya Öniş ve Tahir Kevkebin merbut buldukları İktisad Vekâletine yazdıkları 16/11/938 tarihli tahriratla Satiye şirketine aid binanın kısa bir müddettenberi Denizbankın filli tasarrufunda bulunduğunu söylemek ve 19/12/938 tarihli tezkereyle de binanın seneli 36 bin lira irad getirdiğini bildirek, buna nazaran 300 bin liradan aşağı olamayacağı yazmak'a hakikate muhalif beyanda buldukları sabittir. Ve bu vazifeyi suiistimal mahiyetindedir. Yusuf Ziya Önişin meclisi idareden karar almadan binayı satın almaya talib olması keşifvete de, aynı şekilde vazifeyi suiistimal demektir. Her iki hareket de ceza kanununun 240 ıncı maddesine uymaktadır.

Hukuk müşaviri: İsmail İsa Canişi'nin Vekâlete hakikate muhalif beyanda bulunmakta müşterek olduğu anlaşmakta ve bu hareket de gene 240 ıncı maddeye uygun bulunmaktadır.

Müddeiumumî, neticeten yukarıda adı geçen suçluların fiillerine temas eden kanun maddelerine göre, idare heyeti reis ve azalarının da vazifelerini ihmal ettikleri görüldüğünden ceza kanununun 230 uncu maddesiyle tecziyelerini; hâdisede alâka ve suçları tesbit edilemeyen diğerlerinin beraetlerini talep etmiştir.

Dava, müdafaaya kalmıştır.

Elektron şirketinden para çalan muhasebeci mahkûm oldu

Elektron şirketi kasasından 3812 lira çalan şirket muhasebecisi Ali Rıza Paker

ile mesruk parayı bile bile saklamaktan suçlu kardeşi Saliha Pakerin duruşma-larına Beyoğlu asliye ceza mahkemesinde dün saat 11 de devam edilmiştir.

Suçluların vekili Suad Rıza, vekâleti yeni aldığı, dosyayı iyice tetkik etmediğini söyleyerek, müekkili Ali Rızanın ruhan hasta olduğunu ve suçu bu saikle işlediği neticesine vardığını beyan etmiştir. Vekil bu arada:

— Kendisile dün tevkifhanede temas ettim, ifadesinde, kendisini müdafaa ed-iş tarzında, parayı alışındaki mazeret sebeplerinde bir gayri tabiiyet gördüm. Bu normal bir adamın kendini koruyuşu değildi. Kendisine hüküm verilmenden evvel ruhi bir tetkikten geçirilmesi lâzımdır. Bunun için adli tıp işlerinde müşahede altına alınmasını talep ediyorum, demiştir.

Diğer vekil Hamdi Halil de, bazı müdafaa şahidleri göstermiş ve bunların ihzar edilmiş olduklarını bdyanla derhal dinlenmelerini istemiştir.

Söz alan müddeiumumî Kâmil, müdafaaya taallüke bakımından suçlular ve kilinin taleblerine iştirakle:

— Suçluda müşahede altına alınmasını icab ettirecek ruhi bir hal mevcut olup olmadığının tesbiti için, kendisinin der-hal tabii adliye muayene ettirilmesini ve temas ettiği kanun maddesi bakımından diğer suçlu Salihanın tahliyesini talep ederim, demiştir.

Müteakiben dinlenen dört müdafaa şahidi de maznun Ali Rızanın dürüstlüğünden bahisle, bu cürmü ancak ruhi bir saikle yapmış olabileceği kanaatini iz-har etmişlerdir.

Mahkeme suçlunun tabii adliye muayene ettirilmesini için duruşmayı öğleden sonra saat 15 e talik etmiştir.

Öğleden sonraki celsede okunan tabii adli Salih Haşimin raporunda, maznunda müşahede altına alınmasını gerektirecek hiç bir ruhi saik ve maraz olmadığını bildirmişti. İddia makamı mü-taleasını serdederek suçluların tecziyelerini istemiyen, müteakiben suçlu vekil-leri müdafaalarını yaparak, her ikisi de eski kanaatlerinde ısrar ile beraet, mînkemenin kanaati aksi çıktığı takdirde de tecil talebinde bulunmuşlardır.

Hâkim Emin Âli, müzakereden sonra kararını tefhim ederek, suçu sabit olan Ali Rızanın ceza kanununun 493, 522 ve parayı iade etmesinden dolayı 523 üncü maddelerine göre 2 sene 2 ay müddetle hapse konulmasına ve aynı müddet em-niyeti umumiye nezaretinde bulundu-rulmasına; suç ortağı Salihanın da iki gün hapis ve 2 lira 60 kuruş para cezası ile tecziyesine karar verildiğini bildir-miştir.

sergüzeştini anlatmağa başlamıştı:

— Biliyorum, bana inanmıyacaksın, çünkü doğrusu benim başıma gelen inanılır şey değil.

Ve o, ibrikte kaynaşın suyun titrek sesi arasında, kendi Parigote şivesile in-nanılmaz macerasını naklederken, Pu-pet te, kahramanın karşısında, onun gi-bi yatağa oturarak, ellerini dizleri arasına sıkıştırılmış, siyah dağınık saç daha karmakarışık ve ağzı her zamandan daha açık, aldatılmaktan pek hoşlanmayan bir kızcağız gibi çıplak ayaklarını sallaya sallaya dinliyordu.

Rozelin sözlerini bitirince:

— Evet, dedi, anladığıma göre sen hayat sürmeğe karar vermişsin.

— Ben hiç bir şeye karar vermedim.

— O halde niçin ona uyup gittin?

— Vallahi, doğrusunu söylemek lâzım gelirse, ben de bunun sebebinin bilmiyorum! Bu tip birdenbire hoşuma gitti İ-timad ettim. Ne yaparsın, insan bu meselede iradesine hâkim olamaz. Hani demiyorum ki rastgele bir kimse ile baştan çıkarım. Maamafih gene bilinmez, insanı böyle sokakta yakalayıp yemek yemek bahanesile götürülen kimselerin bizi nereye sürüklediği...

— Ekseriya Arjantine yollarlar, sonra sen her zaman gidip görebilirsin konso-losu, seni tekrar yola çıkarması için! (Arkası var)

Eski günlere aid portreler

Abdülhalim Memduh

Yazan: Hüseyin Rifat

Hüseyin Rifat

Edebiyatı Cedidenin bariz simalarından bulunduğu halde, bu husustaki yazılarda ismi pek az geçen Abdülhalim Memduh, şark edebiyatını iyi tanımış olmakla beraber garb, yani Fransız edebiyatına da ağına olması dolayısıyla Ser-vetifundunda toplanmış olan zevat arasında kendiliğinden karıştırmıştı. İbnülemin Mahmud Kemal hocamız, Türk şairleri adındaki eserinde Memduhtan pek az bahseder ve Süleyman Nazif merhumdan naklen birkaç satır yazı yazmakla kalır. Maamafih Nazifin Memduh hakkında verdiği malumat ta, onu bir kere görebilmiş olmasından ve sürgüne gönderildikten sonra hiçbir haber alamadığından ibarettir. Halbuki Memduh, velûd olmamakla beraber hakikaten irfan sahibi, vatanını çok sever bir zat idi.

Kâmil Paşanın İzmirde vali bulunduğu sıralarda - herhalde kendisine müracaat etmiş olacak ki - menfasi Konyadan İzmirde çevrilmiş idi ve ben de kendisini, Tokadizade Şekib, avukat ve şair Tefik Nevzad, mevlevî şeyhi Nuri efendi ile birlikte Bitlise tekrar sürüldüğü güne kadar gördüm ve tanıdım.

(Memduh) u İzmirde getirten Kâmil Paşa onu mesalihî ecebiye kalemi başkâtıbliğine vermekle beraber, o zamanın hükmüne göre kaza, kaza satılan aşarın ihale memurluklarına merkezden birer memur gönderildiğinden. Memduhu - herhalde gene kendisinin arzusuyla olacak - şair Eşref merhumun kaymakam bulunduğu Kirkağaca memur ederdi.

İlk tanışmalarından itibaren birbirlerine pek büyük bir muhabbetle bağlanan Memduh ile Eşref menfalarından döner dönmez Avrupa'ya da hemen aynı günlerde kaçmışlardı; fakat Memduh Avrupa'yı, Eşref ise Mısır'ı tercih etmişti. İhtiyarî olan menfalarından Eşref merhum meşrutiyetin ilanı üzerine vatanına dönebilmeye de, Memduh Londrada öldü ve vasiyeti üzerine - Mısırlı bir zengin prensesin lûtfi - Tunusa getirilerek gömüldü.

Çok hassas, aynı zamanda çok asabî olan Memduh işittiği herhangi bir hak-sızlığa karşı isyan eder, muavenet istiyen tanımadığı birçok kimselere yardımını bol, bol yapardı.

Hiç unutmam; İzmirin tanınmamış avukatlarından olup gazetelere her vakit meslekine dair yazılar yazan Yazıcıyan adında birinin mücrim ve mahkûmların diğer insanlardan ayır edilmesinde için, ellerine, kollarına (dövme) denilen işaretle vurulması hakkında bir makalesi çıkmıştı. Bunu gören Memduh hemen kaleme sarılmış (Kırısın o kalemler ki) başlıklı çok şiddetli, uzun bir makale ile cevap vermişti. Memduha «üstadım; ne için (Kırısın o eller) demediniz diye sormuştum da (o halde benim de Yazıcıyandan farkım kalmaz) cevabını vermişti.

İşte bu sıralarda idi ki, o günlerde İzmirde çıkmakta olan (Muktebes) adındaki haftalık edebî mecmuada Eşref merhumla Memduh'un müşterek bir gazetesini okumuştuk. Memduh bu gazelin bir beytinde:

Ben elimle kiryei efradı silmek isterim,
Maksadım âlidir amma hahı nahah olmuyor!

Diyordu ve ne garibdir ki, o günlerde hafiye ruhlular arasında sermaye edinilen bu gazete gene mabeyn hafiyelerinden olduğu bütün biz İzmirililerce malûm bulunan birinin sahib olduğu bir mecmuada çıkmıştı.

Memduh'un Bitlise sürülmesi vak'ası da şöyle olmuştu: Eşrefin izinle İzmirde gelişi bizler için bir âlem olurdu; her gece ya bir zatın davetine veyahud bir gazinoda sabahlardık; işte benim bulunmadığım bu ev toplantılarında birinde, İzmirde menfi olup ta, nafta dairesi başkâtıbliği eden mabeyn kâtiblerinden bir zat da varmış. İşret âleminde geçen şeyleri, ertesi gün şifre ile mabeyne arzeden bu adam Şekib, Nevzad, Şeyh Nurinin Bitlise, Eşrefle avukat Güzel Hasan Beyin de Kastamonuya sürülmesine sebep olmuştu. Maamafih Kendisi de İzmir gibi güzel bir yerden Anadolu içlerinden bir yere atılmak cezasına uğradıydı.

Düşünelmi ki bugün Erzurum demiryolu vasıtasıyla nihayet bir haftada gidilebilen Bitlise, İzmirin bu kibar, asil,

Dünya gazetelerinde
göze çarpan
fikir ve iddialar

Almanya Romanya hükümetini niçin tehdit ediyor?

İngilizce Sunday Express gazetesi siyaset muharrirlerinden John Scott: «Almanya Romanyayı niçin tehdit ediyor?», «Süveyş kanalına giden yol» başlıklı uzun bir tabii makale yazmıştır. Müttefik devletlerin Balkanlara yardım etmelerinin - kendi menfaatleri bakımından da - ne kadar zaruri olduğunu, Romanyanın vaziyetini etrafıca tetkik ederek anlatmaktadır. Muharrir ezümle diyor ki:

«Büyük bir Alman ticaret heyeti Romanya'ya geldi. Bunlar ekser Nazi murahtas he-yetleri gibi müzakere için değil, dikte etmek için gelirdi.

Kapalı müzakere odasının dışında kalan dünya efkârının kulakları rivayetlerle dolu. Kimi Romanya'ya bir nevi ultimatom verildiğinden bahsediyor, kimi de Romanyanın harici ticaret sisteminde «mütemadiyen yapılmakta olan değişikliklere» Alman hükümetinin tahammül edemeyeceği bildirildiğünü haber veriyor. Bundan çıkan mâna, bittabi, Almanların istedikleri malları Romanyanın başka bir millete satmasına imkân vermemektir. Hatta diğer milletler bu malların bedelini ödeye ve Almanlar ödemese de...

Romanyanın buna vereceği cevabın ne olacağını hâlâ bilmiyoruz. Fakat Almanların Romanya ticaretini tamamen kendi hâkimiyeti altına almak arzusu yeni bir şey değildir. Bu arzu, yalnız Romanyanın ticaretini değil, aynı zamanda arazisinden de bir kısmını kullanmağı da istihdaf ediyor.

Bugünkü harbin ilânından bir müddet evvel Alman gazetelerinden «Deutscher Volkswirt» şöyle yazıyordu: «Romanyadan kazanılan ham maddeler, Tuna sahillerinde

Romanya kralı Karol

İhtidas edilecek serbest Alman mintakalarında inşa etmemiz lâzım gelen hususî fabrikalarda kullanılmalıdır. Böylece, derhal Karadenize ve sonra Süveyş kanalına çıkmak imkânını buluruz.»

Bu korkunç kehanet geçen haftaki «Le Journal d'Egypte» in başmakalesinde de tekrar tekrar ettirilmiştir. Mezkûr gazete dahi, Romanyayı Yakınşarkın birinci tabyası olarak gösteriyordu.

Hiç şüphe yok ki Almanya, Romanya, Akdeniz ve Süveyş kanalı ötesine hâkim olmak için bir sığrama taşı nazarlara bakıyor. Almanyanın propagandası, öğünmeleri ve askerî planları bunun doğru olduğunu isbat etmektedir.

Bir vakitler Bohemya Almanların yoluna mânil teşkil ediyordu. Fakat o tabya şimdi yıkılmıştır. Şimdi yol üstünde duran Transilvanya vardır ve Romanya, kendi hayatını müdafaa ederken, bize pek aziz olan bütün şark ve cenubi Akdeniz'i ne Almanya, ne de Rusya'ya kaptırmamak için mücadele edecektir.

İngilizlere sempatisi olan ve İngilizce konuşan bir kral tarafından idare edilen demokrat Balkan dostumuz Romanya, dikta-tör devletlerin Hindistan ve Mısır hakkında beslediği hırsa karşı bilvasita ilk müdafaa cephesini teşkil ediyor.

Onun için İngilterenin Romanya'ya yardım etmek zaruretinde oluşu, yalnız hissi bir saikle değildir. Kalbimize taallük eder bir tarafı olmadığını farzetsek bile, herhalde kesemizin menfaatle alakadardır.

Romanyayı «su Balkan memleketlerinden biri» diye bir kenara bırakamayız.

★

Geçen harbdaki vaziyet bu defa bize rehber olamaz. 1916 da Romanya, - Bulgaristan ve Türkiye cenubda müttefikân düşmanı olduğu halde - küçük bir memleketti. Lâkin şimdi Türkiye, onun dostudur. Ve ikisinin arasında kaldığı için Bulgaristanın da harbe bir muvaffakiyet kaydedebilmesi ihtimali pek azdır. Beş Türk ve dört Rumen fırkası onu mağlûb edebilir.

Geçen harbin sonunda, Romanyanın ara-

SİNEMA

Birbirlerinden ayrılan Ginger Rogers ile Fred Astaire ne yapıyorlar?

Şimdiye kadar çevirdikleri bütün filmlerinde bir arada seyrettiğimiz bu iki san'atkârdan Ginger Rogers şimdi James Stewart ile «Aşkın Zaferi» isimli çok güzel bir film çevirmiş bulunuyor. Bu film bütün Amerikada çok büyük bir takdirle karşılandı, Fred Astaire aranmadı değil, akle bile gelmedi.

Ginger Rogers yeni partneri James Stewart ile «Aşkın Zaferi» filminde

Dünya, tekâmül kanunlarına tâbi olarak hergün daha mükemmel ve daha yeni şeylere şahid oluyor.

Bu değişikliklerden en çok istifade eden sinemacıdır. Sessiz film zamanında yalnız mevzuuna ehemmiyet verilen filmler, sesli yapılmaya başlandığı günden itibaren bir çok sınıflara ayrılmıştır.

Meselâ tarihî filmler seyredenlere heyecan veren büyük maceralar; sonra da şarkı ve danslarla süslenen revü filmleri bu tasnifin en başında geliyor.

Her cins filmin kendine mahsus kahramanları ve halkın sevdiği çiftleri var. Meselâ: «Kaptan Blood», «Keşif Alayı», «Çalınan Taç», «Vatan kurtaran aslan» gibi tarihî filmleri yaratan Errol Flynn'e daima Olivia de Haviland eş olarak verilmiş ve bu iki artist filmlerde beraber yer almışlardır.

Şarkılı, danslı filmlere gelince Jeanette MacDonald ile Nelson Eddy, Eleanor Powell ile Georg Morens nihayet Ginger Rogers ile Fred Astaire... Bu son çift en başta gelmektedir.

Bu çiftler her filmi beraber çevirmelerine o kadar çok alışmışlar, onları beraber görmek o kadar çok hoş gitmiş - tir ki birbirlerinden ayrılınca sanki sev -diğimiz bir dostun yuvası bozulmuş kadar müteessir oluyoruz...

Halbuki, bu iki meşhur çifti bir filmde toplamak film kumpanyaları için bir hayli kâliktir. Bazan da iki artist arasında şöhreti paylaşamamak yüzünden huysuzluklar bile çıkıyor.

Meselâ Lorel ve Hardi birbirlerinden bu yüzden ayrıldılar.

Artık bu iki sevilmeli komiği bir arada görmeye imkân yok. Sonra birbirleri için tam manasile biçilmiş kaftan olarak yaratılmış bulunan oynak ve güzel Ginger Rogers ile kanadlı ayaklara malik olan Fred Astaire de birbirlerinden ayrılmış bulunuyorlar.

Ginger Rogers'e James Stewart'ı, Fred Astaire'e de Olivia de Haviland'ın kız kardeşi Joan Fontaine'i vererek birer film çevirttiler. Demek oluyor ki şimdi ikisi de güç bir imtihana tâbi bulunuyorlar.

Bu sefer beraber çevirdikleri filmlerde şöhret kazanmak hususunda kimin büyük hissesi olduğunu dair kararı yalnız rejisörler, produktörler değil, ayrı

Fred Astaire yeni partneri Joan Fontaine ile bir arada

ayrı çevrilen iki filmi gören bütün dünya sinema meraklıları verecek.

Amerikanın sinema münekkidlerine göre Ginger Rogers'in yeni partneri James Stewart ile çevirdiği «Aşkın Zaferi» filminde büyük bir komedi artisti olduğunu bütün dünyaya göstermiştir. Bu kabiliyetini dansları ve şarkıları ile süslemiştir. Bilhassa «Big apple» ismindeki çok eksantrik dansın figürlerini bütün dünyaya öğretmiştir. Ve bunları, filme büyük bir cazibe, yüksek bir kıymet kazandırmıştır.

Fred Astaire'i aramak değil, akla bile getirmeyen bu «Aşkın Zaferi» filmi bize yepyeni, tipik, daha çok sevimli bir Ginger Rogers gösterecektir.

Fred Astaire'e gelince: «Danisel in distress» isminde bir komedi çevirmiş - tir. Her filminde gösterdiği yeniliklere burada da başka bir kudret vererek filmine mükemmeliyet kazandırmaya muvaffak olmuştur.

Eğlence yerlerinin insanı hayrete düşürecek efsanevi güzellikleri arasında çevrilen bu film cidden sinemacılık im-tihanının muvaffakiyetli bir tezidir.

Bazan artistlerin idam hükmünü ve - ren; bazan da onlara sonsuz şeref ufukları açan dünya efkârı umumiyesi bakım - ıyla bu iki filmde sonra nasıl bir hüküm verecek?... İmtihani Ginger Rogers mi, Fred Astaire mi kazanacak?

★★★

«Rumen ordusunun ehemmiyeti küçük görülmelidir. Rumen askeri, arazinin yardımıyla 1917 de çetin bir mukavemet gösterdi.»

Küçük bitaraf memleketlere karşı hissiyata kapılmak pek kolaydır. Daha önceden onlara silâh gönderememek de mağlûb olduk-tan sonra kendilerine sargılar ve yiyecek

(Devamı 9 uncu sayfada)

(Devamı 11 inci sayfada)

KOMİSER SEDAD

Nakleden: İbrahim Safa

Beklenmiyen bir yardım

Sare gözlerini açamıyordu. Yavaş yavaş bütün kuvvetini kaybettiğini, hiç bir münakaşaya kuvveti kalmadığını hissediyordu. Ağzını açacak halde değildi. Belki bir dakika, bir saniye sonra yere serilecek, can verecekti...

Bir iki saniye, depo odasında bir ölüm sükutu içinde geçti. Bu bir iki saniye Sareye saatlar kadar uzun geldi. Neden silâhi çekmiyordu?..

Bir tıkırdı işitti ve genç kadın birden doğrularak gözlerini açtı.

Odanın kapısı birdenbire ardına kadar dayanarak esikte bir adam belirmişti. Bu adam kimdi? Kocası mı? Hayır. Garsonlardan biri mi? Hayır. Sare, bu adamı hatırladığı zaman biraz evvelki can korkusu ile şimdiki hayretinin arasında bunalıyordu.

Bu biraz evvel kendisini traş eden, bir türlü yakasını bırakmayan sigorta memuru... Evvelâ, onun da İshakın bir cürüm ortağı olması ihtimalini düşündü. Belki de o, efendisi gittiği yerden dönünceye kadar Sareyi 'aşafında, bu depo odasında alkoymaya, oyalamaya memur idi...

Fakat İshakın hareketi, bu ihtimalin mevcut olmadığını gösterdi. Birdenbire arkasını dönen İshak, kapının önünde bu yabancıyı görünce:

— Ne istiyorsun? Sen kimsin? Diye sordu. Birdenbire eli kulkımı, silâhi yabancuya çevrilmişti. Sare bir lâhzada geveze sigorta memurunun yerine serileceğini tahmin ederek elini yüzüne kaparken şayanı hayret bir sahne oldu.

Kamburu çıkması küçük sigorta memuru birden gözünü kırıp attı; boyu uzadı. Kamburu ortadan kalktı ve bir kedi çevikliği ile İshakın üzerine atıldı. İshak:

— Vay, dedi. Sencin ha... Komiser Sedad!... Tam vaktinde geldin. Ben de seni bekliyordum.

Bir silâh patladı ve kursun duvara saplandı. Çünkü komiser Sedadın çevik kolu havdudun bileğini sıkıstırmıştı. Bu suretle kursun başından bir iki santimetre yukarıdan geçti; duvarı

deldi. İkinci kurşun da boşa gidince koca İshak acı bir sayha ile duvara kakıldı. Karnına, komiser Sedadın müthiş bir baş darbesini yemişti. Onda bacakları müvazenesini kaybetmiş, başı iztirab ile kıvrılmış, yüzü takallus etmiş olarak Sarenin yanbaşımda mihlandı. Elindeki silâh yere düşmüştü.

Bu vaziyet bir iki saniye sürdü. Haydud kendisini çabuk topladı. Fakat silâhını yerden almağa vakit bulamıyacağını tahmin ederek bir hamlede saldırmasını cepti. Evvelâ yanbaşımda, artık kendisini tehlikeyden uzak sanan Sareye savurmak üzere iken komiserin yıldırım gibi yetişmesi genç kadını kurtardı. Bu darbe de boşa gitti. Kendini toplayan Sare masanın önüne atılarak:

— İmdat, yetişiniz! diye haykırdı. Bu sırada sansın tamamen alevhine dönmekte olduğunu gören haydud son bir gayretle bileğini Sedadın elinden kurtardı ve bir darbe ile komiserin omuzunu sıvırdı. Komiser, birden bir sayha kopardı.

Hiç ümid etmediği bir sırada ve bir kıyafette karsısına çıkan ve ona bir sıyanet meleği gibi görünen Sedadın vurulması, Sareye kendi ölümü gibi geldiği için kadın o zamana kadar muhafaza ettiği metanetini birden kaybetti, kanabeve düştü. Havdud bu vaziyetten istifade etmek istiyerek ona da bir darbe vurup kaçmak isterken komiserin arkadan demir bileklerine düştü ve basına yediği bir tabanca kabzasıyla kanlar içinde yere serildi.

Ancak o zaman seslere yetişen kat garsonu, merak ve heyecanla kapıda dikilmiş kalmıştı. Sedad elile işaret ederek:

— Çabuk, dedi, al şu ipi ve bunun ellerini arkasına bağla...

Garson, saskınlıktan güç kurtuldu. Sedadın yardımına haydudu yüzükoşun çevirdiler ve elleri arkasından sıkıca bağlandı.

(A-kası var)

Bir pirlanta iğnenin garib macerası

(Baştarafı 1 inci sayfada) öğrenmek için oradan derhal bir tramvaya atılarak doğru Galatada Lülecihendek sokağında eski ahbablarından ve samimi dostlarından kahveci Amâ Rızayı bulmuş ve kendisine meseleyi anlatmıştı.

İki gözü de görmiyen Rıza, bu iğneyi el yordamile uzun uzadıya muayene etmiş ve sonra da Şükrüye:

— Bırak bu bende kalsın, tanıdıklara hele bir göstereyim, ne olduğunu ve kaç para ettiğini yarın sana söylerim.

Diyecek iğneyi alakoyuştur.

Şükrüyü bu suretle başından savan kurnaz kahveci, derhal Kapalıçarşıya gitmiş ve burada Mustafa ve Matyos adlarında iki kuyumcuya iğneyi göstererek üç yüz lira mukabilinde satmıştır.

O geceyi heyecandan uykusuz geçiren Şükrü, ertesi gün sabah sabah bulduğu şeyin kıymetini öğrenmek üzere kahveci Rızanın dükkânına gelmiş ve ondan neticeyi sormuştur.

Rıza, delikanlıya bulduğu iğnenin çok kıymetli bir şey olmadığını ve bir ahbabına yirmi liraya güçhale satabildiğini söyleyince eline yirmi lirayı tutuşturmuş, o da hakikaten bu sözlere inanmış ve dükkândan çıkıp gitmiştir. O akşam bir münasebetle tekrar Rızanın kahvesine uğrayan Şükrü, kahvede bir yenilik, bir başkalk hissetmiş, dükkânın bütün mobilyelerinin değişmiş, yenilenmiş, üstelik bir de büyük radyo alınmış olduğunu görmüştür.

Bir hayli paraya mütevakkıf olduğu yeknazarda anlaşılın bu yeniliklerin bir gün içinde oluşu delikanlıyı hayretten hayrete düşürmüştü, yoksa bizim mahud

iğne mi bu yeniliklere sebep oldu diye vaziyetten şüphelenmişti.

Bir müddet garib, garib etrafına bakanan Şükrü nihayet dayanamamış, eski ahbabına:

— Ben bu işlerden bir şey anlamıyorum. İğneyi sattığın adamı bana göster, yoksa seni polise şikâyet ederim demişti.

İşin hiç de tahmin ettiği şekilde neticelenmediğini anlayan kahveci Rıza, Şükrüyü atlatmak için bir hayli uğraşmışsa da muvaffak olamamış, nihayet iş hakikatın polise aksetmiştir.

Hâdiseye vaziyet eden memurlar derhal tahkikata başlamışlar. Kapalıçarşıya giderek kuyumcu Mustafa ile Matyosu bulmuşlardır. Bunlar da hakiki ve kıymetli bir pirlanta o'an kelebek iğneyi aynı gün 60 lira kârla Çuhacı hanında ticaret yapan Artin adında birine sattıklarını söylemişlerdir.

Bu sefer Artin bulunmuş, o da kelebek pirlanta iğneyi parçalayarak kısmın kısmı satmak üzere yedinde bulundurduğunu ifade etmiştir.

Şimdi bu garib maceraya sebep olan mücevherin kime aid olduğu, çalınma veya bulunma neticesinde mi ele geçtiği zabıtaca araştırılmaktadır.

Babaeskiye yeni asfalt yol

Babaeski (Hususi) — İstanbul. E-dİRNE asfalt yolunun Lüleburgaz - Kuleli kısmı inşaatı sürâtle ilerlemekte. Bu cümleden olarak müteahhid şirket tarafından Lüleburgazdaki asfalt tesisatı ikmal edilmiş olup yakında asfalt dökümüne başlanacaktır.

Sahte mübadil bonusu satmaya teşebbüs eden iki kişi yakalandı

(Baştarafı 1 inci sayfada)

tarafından tertib edildiği şüphesiz tahkikatını derinleştirmek lüzumunu hissetmiştir. Hâdiseye şöyle meydana çıkmıştır:

Ellerindeki bonoların birkaçını Ziraat Bankasının İstanbul şubesine kabul ettirmeğe muvaffak olan Nihad ve Şadi bura ya gelerek bonoların diğer birkaçını da bankanın Ankara şubesine ciro ediyorlar. Bir kısmını da sarraf Zeynel ciro etmek teşebbüsünde bulunuyorlar. Fakat sarraf Zeynel meseleyi bir defa da Maliye Vekâletinden tahlik etmeğe ve vaziyeti öğrenmeğe teşebbüs edince bonolar tetki kediliyorlar, taklid edilmiş oldukları, asıllarının ise iptal edilmiş bulunduğu anlaşıyor.

Vaziyetten haberdar edilen zabıta müteahhisi cürmü meşhud halinde yakalıyor. Bunların el'lerinde bulunan bonoların bir kısmının sahte, bir kısmının ise iptal edilmiş olup da dosyalarında muhafaza edilmekte olan ve tedavüle çık maması icab eden bonolar olduğu anlaşıyor.

Zannatında bulunanlar evvelâ bu bonoları tanıdıkları bir adamdan ciro suretile aldıklarını iddia etmişlerse de bu adamın kim olduğu kendilerine sorulduğu zaman birinci ifadelerine avkırı cevaplar vermeğe başlamışlardır. Tahrikata İstanbul'da ve Ankara'da devam edilmektedir.

Diğer taraftan öğrendiğime göre mevkufların Nihad ve Şadi 15 gün kadar evvel Ziraat Bankasının Ankara merkezine ciro ettikleri bonoların bedelinin büyük bir kısmını tahkikatın ikmaline ve tahkikatın meydana çıkmasına intizaren bankaya işde etmiş bulunmaktadırlar.

Maliye Vekâletinde bugün Ziraat Bankasından celbedilen mevzuubahs bonoları üzerinde tetkikler yapılmış ve bir karar varabilmek için zamanında Dahiliye Vekâletine bağlı İskân idaresi tarafından tanzim ettirilmiş olan bu bonolar hakkında mezkûr idarenin kaidelerinin gözden geçirilmesine lüzum görülmüştür.

Mevkuflardan Mehmed Nihad adlıyedeği Hadesinde bugüne kadar tarafından Ziraat Bankasına ciro edilmiş bonoların sahte olmadıklarını, sahte iseler beladelerini tamamen ödemeğe hazır bulunduğunu, servetinin buna müsaide olduğunu söylemiştir.

Ev kiralarını yükseltenler ceza görecek

(Baştarafı 1 inci sayfada)

ve yapılan şikâyetler Ankara'ya kadar aksettiği halde hiç bir şey yapılamamıştı.

Halbuki milli korunma kanunu her türlü ihtikârî önleyecek tedbirleri ihtiva etmektedir. Bu kanuna dayanarak ev kiralarını haddinden fazla yükseltenler hakkında icab eden kanunî muameleye tevessül olunacaktır. Bu hususta hazırlanan kararname henüz İstanbul vilâyetine tebliğ edilmemiştir. Yeni kararname ile ihtikârî işlerle hangi makamların meşgul olacağı anlaşılacak, bir müddet evvel teşkil edilen meni ihtikâr komisyonunun faaliyetine devam edip etmiyeceği ancak kararname İstanbul'a bildirildikten sonra belli olacaktır. Belediye, ihtikârî tesbit edecek makamların tesbitinden sonra bu makamları şehirde ev kiralarının tetkikine davet edecektir. Evin kirasını ihtikârî derecesinde yükseltenler cezalandırılacak, kiraların alabildiğine yükselmesine müsaade olunmayacaktır.

Fransız harb kabinesi dün toplandı

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Millî müdafaa nazırı Daladye, kabine toplantısından evvel general Gamlen, Georges, Vuillemin ve amiral Darlan ile istişarelerde bulunmuştur.

General Weygand Pariste

Paris 30 (Hususi) — Yakınşarktaki müttefik orduları umum kumandanı general Weygand, harb kabinesinin toplantısına müteakib, bu akşam başvekil Reynaud tarafından kabul edilmiştir.

Weygand'ın Pariste geldiği gizli tutulmuştu. Ve ancak bugünkü ziyaretinden sonra, kendisinin hükümet merkezinde bulunduğu öğrenilmiştir.

Müttefikler İtalyadan tam bir bitaraflık isteyeceklermiş

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Romadaki İngiliz büyük elçisi Sir Perisi Loren'in Londrada yapılacak olan konferansa iştiraki keyfiyeti, İngilterenin İtalya ile Balkan devletlerinin menfaatlerini uzlaştırmak arzusunda olduğu şeklinde tefsir edilmektedir.

Müttefikler ve İtalya

Zannedildiğine göre İngiltere ve Fransa, İtalyanın Balkanlardaki menfaatlerine riayet ettiklerini yeniden bildireceklerdir. Ancak İtalyanın tam bir bitaraflık muhafaza etmesi meşrutur.

Moskova - Roma - Berlin mihveri tahakkuk ederse

Maahaza, İngiliz siyasi mahfelleri, İtalya müteakillik olarak bazı sürprizlerin vukuunu mümkün saymakta ve Roma - Berlin - Moskova mihverinin tahakkuku takdirinde, bunu geniş mikyasta hâdiselerin takib edeceğini açıkça söylemektedirler.

Fransanın hareketi

Diğer taraftan Fransanın da, İtalya ile bir yaklaşma siyaseti takib etmek arzusunda olduğu müşahede edilmektedir. Fransa, eski başvekil senatör Lavalı Roma hükümeti nezdinde sefir tayin etmek tasavvurundadır. Laval, hararetili bir Fransız - İtalyan dostluk taraftarı olarak tanınmıştır.

İtalyanın harici siyaseti

Londra 30 (Hususi) — Salâhiyetli bir İtalyan gazetesi olan «Relazione Internazionale», Roma - Berlin - Moskova arasında bir anlaşma aktedilmek üzere

olduğuna dair sayıları kat'iyetle tektettikten sonra, İtalyan harici siyasetinin yalnız kendi menfaatlerinden mülbem olduğunu ve bu menfaatlerin Balkanlarda Avrupa'da ve Akdenizde bulduklarını yazmaktadır.

Bir Kopenhag gazetesine göre

Kopenhag 30 (A.A.) — Politiken gazetesinin Roma muhabiri yazıyor:

Bugünkü şartlar içinde İtalyanın Sovyetlerle bağlanmakta hiç bir menfaat yoktur.

İtalyanın Balkanlardaki menafii mevzuubahstir. Rus - Alman - İtalyan garantisi yerine İtalya daha ziyade Almanyanın, Rusyanın ve İtalyanın ayrı ayrı garanti vermesini tercih etmektedir. Fakat kat'i olmamakla beraber eğer bu projeta hakkuk ederse, Berlin ve Roma Balkanların garb kısmını ve Berlin ile Moskova da şark kısmını garanti edeceklerdir.

İtalyanın hattı hareketini değiştirmesi için Almanyanın da hiç değilse Balkanların şark kısmı hususundaki siyasetini değiştirmesi lâzımdır.

Esasen Rusyanın Romanyaya garanti vermek istiyeceğinden şüphe edilmektedir.

Almanyanın ticaret yolları

Paris 30 (A.A.) — «Intransigeant» gazetesi, yüksek müttefik meclisinin 28 Mart tarihli itimamında Almanyanın diğer memleketlerle ticaret yollarının tedricen kapatılmasına matuf pek mühim kararlar ittihaz edildiğini yazmaktadır.

Çörçil harbin seyir ve inkişafı hakkında mühim bir nutuk söyledi

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

niyetinde değiliz. Bize terettüb eden vazifenin ağır ve ciddi olduğunu müdrük buluyoruz.

Yedi ay içinde yapılan hazırlıklar

Hatib, İngiltere ve Fransanın 110 milyonluk bir kütle teşkil ettiklerini, Almanların ise ancak 70 milyon kişiden ibaret olduklarını, harb içinde geçen yedi ay zarfında müttefiklerin kendi bütün kuvvet ve imkânlarını organize ettiklerini, denizler üzerinde hâkim bulduklarını kaydederek, sözlerine şöyle devam etmiştir:

Bitaraf küçük devletler birleşmiş olsalardı.....

— Birçok kimseler, bana, harbin uzun mu, kısa mı süreceğini soruyorlar. Bunun cevabı basittir:

Harb kısa olabilir. Hattâ, hiç harb bile olmazdı, eğer prensiplerimize iştirak eden bütün bitaraf ve küçük devletler, kendi aralarında birleşerek, Almanyanı harbin devamına imkân veren maddelerin sevkinden mahrum bırakalardı.

Nazi tehdid ve pervasızlığından korkan küçük devletlerin hareketleri, harbin ne kısa, ve ne de kolay olmayacağını göstermektedir.

Çörçil bilâhare sözlerini Almanyanın ittihaz ettiği deniz harbi usullerine inktikal ettirerek, silâhsız ve müdafasız bitaraf gemilere karşı yapılan taarruzları şiddetle takbih etmiş, ve bunun tarihe karışmış korsanlığın tenkilinden sonra, ilk defa olarak vukubulduğunu söylemiştir.

150 bitaraf gemi battı

Nazır, harbin başlangıcındanberi Almanlar tarafından 150 bitaraf geminin batırıldığını ve 1000 kişinin boğulmasına sebebiyet verildiğini kaydedtikten sonra, geçen hafta zarfında 14 bitaraf geminin batırıldığını ve buna muvabil yalnız bir tek İngiliz gemisinin zavi olduğunu tebarüz ettirmiş, bitaraf gemilerin Nazi zulmünden daha fazla müteessir olduklarını söylemiştir.

Çörçil, Nazi tahakkümü altında ezilen Avusturya, Çekya ve Polonyadan da bahsederek, müttefikler tarafından verilen sözü yerine getirileceğini tebarüz etmiştir.

Harbe devam

Çörçil demiştir ki:

— Bu harbe, bizi nereye götürecekt olursa olsun, devam edeceğiz. Fakat,

bu nun genişlemesini de kat'iyen arzu etmeyiz.

İtalya, Japonya ve Sovyet Rusya

Yedi ay evvel, harbe başladığımız zaman ne İtalyanın, ne de Japonyanın bize karşı cephe almayacaklarını bilmiyorduk. Almanya ile anlaşmış olan Sovyetler de harbe girmediler.

Bu münasebetle şunu söylemek isterim ki, biz müttefikler ne İtalyan, ne de Japon milletine karşı hiç bir düşmanlığımız yoktur. Sovyetlere gelince, emperyalist gayeler peşinde olmadıkları müddetçe, bunlarla da harbetmeği düşünmüyoruz. Bütün bu milletlerle iyi dostluk münasebetleri idame ettirmek arzundayız.

Yegâne gayemiz Hitler ve Hitlerizm ezmektir. İndireceğimiz darbeler hep buna müteveccih olacaktır. Tâ ki bu rejim tamamen ortadan kalksın.

Molotofun nutku akisler uyandırdı

Paris 30 (A.A.) — Molotof tarafından söylenen nutkun bitaraf memleketlerde bıraktığı akisler:

Nationale Tidende isimindeki Danimarka gazetesi, bu nutku şöyle telhis etmektedir: Molotof Besarabyada harb olmayacağını vadediyor. Sovyetler Birliğinin Almanya ile mutabık kaldığını söylüyor ve Japonyanı tehdit ettikten sonra müttefiklere bir iltiharda bulunuyor.

Hollânda'da iyi haber alan mahfellerde bu nutkun her şeyden evvel Rusya'nın bu harbede bitaraflığını teyid ve şimal memleketleri arasında bir ittifağa aleyhtar olduğunu bildirmek gayesini takib ettiği söylenmektedir. Bundan maada Türkiye'nin ve İskandinav memleketlerine yapılan iltihalar tebarüz ettirilmekte ve Rusya ile müttefikler arasında münasebetlerin fenalaştığı kanaati izhar edilmektedir.

Adana pamuk tüccarlarının bir teşebbüsü

Adana (Hususi) — Adanadaki pamuk tüccarları ellerinde mevcut pamuk stoklarını Ziraat Bankasına satmak için teşebbüslere geçmişlerdir. Ziraat Bankası yalnız çiftçinin vaziyetini kurtarmak için bu yıl Çukurovadan pamuk mübayaasında bulunduğundan tüccar malını mübayaaya etmeyeceği sanılmaktadır.

Pamuk tüccarlarının bu müdacaatı üzerinde çiftçiler birliği tetkikat yapılmaktadır.

«Son Posta» nın tarihi tefriki: 12

BAYBARS

Yazan: Hasan Adnan Giz

Zeynebin üzüntüsü

Etrafında pervane gibi dönen yüzlerce cariyesi onun engin ve muammalı ruhunu her zaman anlamaktan âciz kalan cahil ve basit insanlardı. İçlerinden yalnız bir tanesini kendine mahrem ve sırdaş yapmıştı. Zeki ve kurnaz kalfası Zübeyde ona karşı çok fedakâr olmakla beraber gene ince ruhluların bir kadını sayılmazdı.

Babasına gelince, Fatihüddin kızını çok seven fakat disiplin ve merasime de c kadar riayet eden müteassıb bir adamdı. Zavallı Zeynebi yılda bir kere saraydan dışarı çıkartmaz. vezir kızlarıyla bile görüşürmezdi.

Onu aşılması mümkün olmayan bu kalın duvarlardan ziyade saray an'anatının o yıkılmaz kalesi sıkıyordu. Nereye gitse etrafında sakin bir inkiyad ve insan sıkıntısından kudurtan bir hürmet vardı. Halbuki o çok açık fikirli, hür düşünceli bir kızdı. Hiçbir hakikati yüzüne haykırmaktan çekinmeyen gönül işlerine kadar her meseleyi çekişe çekişe konuşup münakaşa eden ciddi ve hakiki dostları arıyordu. Çünkü çok ciddi derdleri vardı o ve yana yakıla konuşmak istiyordu artık. Baybarsın karısının gelişine ne kadar sevinmişti. Aradığı birçok vasıflara malik o'nan bu kadına eskiden beri muhabbeti vardı. Fakat ne yazık ki babası buna bile müsaade etmiyerek onu yanından ayırmış ve kadıncağızı sarayın en ücra bir köşesine atmıştı. «Dünyanın haline bak!» diye içlendi. Hakikaten düşenin dostu olmuyordu. Bir zamanlar Emir Baybars Kudüs'ü alıp babasının namına hutbe okuturken kalfasına ne kadar hürmet etmişlerdi. Şimdi ise derhemen kadıncağızı tekin değildir diye ihtiyar enüklerin bile girmeye cesaret edemedikleri bir daireye kapatıyorlardı. Birden pencereden indi. Babasının ihtarına rağmen gene onun yanına gidecek, zavallı kadını yalnız bırakmıyacaktı.

Kule altına gitmek için hemen bütün sarayı dolaşmak, cariyelerin ve kölelerin dairyesinden geçmek lâzımdı. Tanınmak için başına bir şal aldı ve hemen dışarı fırladı. Koştı, koştı. Tam oraya geçerken önüne zenci bir köle çıktı:

— Yasak!
— Kim söylüyor?
— Ben söylüyorum.
Köle onu tanınamıştı. Yüzünden şak çekince adamcağız donakaldı.
— Affedersiniz Melike hazretleri, sizi tanıyamadım.
— Zarar yok. Gececeğim çekil!
— Maatteessüf imkânsız Melike hazretleri. Buradan kimseyi geçirmemek için emir aldım.
— Bu emre bende mi dahilim?

— Evet, bilhassa siz Melike hazretleri.

— Emri kim verdi, babam mı?
— Hayır, Emir Necmettin hazretleri.
— Peki ben şimdi onunla görüşürüm. Hiddetinden yüzü kıpkırmızı olmuştu. Kendi hükümdarın kız olduğu halde sarayda istediği bir yere gidemesin, bu ne kadar haysiyet kırıcı bir şeydi. «Ah o hain!» diye dişlerini gıcırdatı. Bütün bu işler onun başı altından çıkıyor, babasını elde etmiş, adeta bütün saraya tahakküm etmek istiyordu. Necmettinin odasına öyle bir hızla girdi ki soluk benizli genç hayret ve korku içinde uzandığı yerden fırladı. Hain olduğu kadar korkaktı o.

Zeynebi görünce sevinçle ellerini oğuşturdu:

— Bu fakir Necmettin için ne büyük bir şeref! Teşrifinizi makûs talihim için bir faili hayır addederim
— Sizinle sohbet etmeye gelmedim Necmettin. Kule dibine geçmeyi siz mi yasak ettiniz?
— Evet bendeniz Melike hazretleri!
— Bu yasağın bana da şümülü var mı
— Bilhassa size.. Melike hazretleri.
— Ne demek istiyorsun Necmettin.. bu ne tahakküm? Sizi şikâyet edeceğim.
— Kime, bu emri verene mi?
— Ne demek istiyorsun benim o tarafa geçmemi babam mı yasak etti?
— Evet bizzat pederiniz!
— Onu siz teşvik ettiniz Necmettin.
— Favir! Hiç bir zaman.
— İnkâr etmeyin. siz yaptınız. Baybarsın karışından nefret ediyorsunuz.
— Rica ederim benim onlarla ne alakam var? Hem birdenbire neye hiddet ediyorsunuz? Biraz müsaade edin bakalım belki caresini buluruz.
— Ben şimdi misafirlerimle görüşmek istiyorum.
— Eğer benimle biraz daha iyi geçirirseniz pederiniz duymadan arzunuzu yerine getiririm.
— Benden ne bekliyorsun Necmettin?
— Biraz iltifat, biraz alâka sonra..
— Sonra?
— Meselâ nevaşilerime karşı daha az hoyrat davransanız, ara sıra küçük..
— Evet devam edin. Küçük?
— Ufak bir buse ile hatırımı alsanız fena mı olur?
— Çok güzel Necmettin! Babamın size gösterdiği itimadın en âdi bir şekilde istismar etmek istiyorsunuz?
Necmettin kaşlarını çatı:
— Bilâkis meşru hakkımı kullanıyorum Zeyneb. Pederinizin rızası ile hareket ediyorum. Bana karşı nasıl bir hal taşırsanız taşıyın, pederinizin nazarında benim nişanlım ve müstakbel zevcem

Yeni köprü'nün aksak tarafları

«Osman kaptan» adlı maruf bir denizci okuyucumuz yazıyor:
İnşaatı bitip işletmeye açılan Gazi köprüsünün tahta parkeleri hakkında müteaddid yazılar yazıldı. Halbuki bu köprü'nün aksak tarafları yalnız parkeleri değildir.

Bir kere köprü görünüş itibarıyla zevki okuyacak bir vasıf taşımamakta, dubaları alçak olduğundan uzaktan adeta sallar üzerine direkler dikilmiş ve üstü örtülmüş hissinde vermektedir. Bu bakımdan Karaköy köprüsü yeni köprüye nazaran bir şaheserdir.

Elektrik tesisatının garabeti, bir kısmı demir, bir kısmı ahşap olan korkulukların vaziyetli manzarayı büsbütün çirkinleştirmektedir.

Köprü kararı birbirine rapteden bir vasıta olduğu cihetle karaya temas noktasında bitmesi ve karaya intibak etmesi lâzım gelirken, bilâkis bu köprü sahilden beş altı metre irtifada caddenin içine doğru uzatılmıştır. Bu yüzden Azabkapısındaki mimar Sinanın şaheseri olan zarif ve muhteşem caminin manzarasını ihlâl etmiş ve o mevkî çirkinleştirilmiştir.

Halbuki şehirciliğin üssülesası, vücade getirilen yeni eserlerin eskilerle hema henk olmasıdır.

Kaldı ki köprü'nün mevkî de iyi intihab olunmamıştır.

Yeni köprü Kasımpaşa ile Ayakapı arasında yapılmalı ve bu suretle halkın müteakşif bulunduğu yerlere doğru uzatılmalı idi. Bu kısımda halkın işlerine bütün güçlüklerle rağmen sandallarla gidip gelmeği terah etmeleri bunun için kâfi bir sebebdir. Bu suretle şehrin içtimal ve iktisadî zaruretleri daha iyi karşılanabilir.

Uzun seneler birçok teknik tetkiklerden sonra vücade getirilen bu aserdeki diğer kusurların tadadını da mütehasislarla bırakıyorum.

Ankara borsası

Açılış - Kapanış 30 Mart 940 fiatları

ÇEKLER

		Açılış-Kapanış
Londra	1 Sterlin	5.20
New-York	100 Dolar	148.75
Paris	100 Fran	2.96 2.9647
Milano	100 Lire	7.4275
Cenevre	100 İsviç. Fr.	29.1325
Amsterdam	100 Florin	69.0375
Büksel	100 Belga	22.08
Ahna	100 Drakmi	0.9625
Sofya	100 Leva	1.7625
Madrid	100 Peçeta	14.0550
Budapeşte	100 Pengö	26.33
Bükreş	100 Ley	0.6275
Belgrad	100 Dinar	3.42
Yokohama	100 Yen	33.9575
Stokholm	100 İsveç Kr.	30.86

Esham ve tahvilât

Ergani	20.02
1938 % 5 ikramiyeli	19.90
Sivas-Erzurum 5	19.51

siniz.
— Hiç bir zaman sizin zevceniz olmayacağım. Artık kendi vücudüme ve kalbime de karışamazsınız ya?
— Vücudünüz ve kalbiniz devlete aiddir. Bugün hânedanımızın istikbal ve bakası için bizim birleşmemiz icab ediyordur. (Arkası var)

Dünya gazetelerinde göze çarpan fikir ve iddialar

(Başarılı, 7 nci sayfa)

gönderiliriz. Fakat Romanya karşı hissi değil, muhakkak surette pratik davranmak mecburiyetindeyiz.

Geçen harbe Romanyaya yardım edememiştik. Karadenize giden yol Türkiye ile düşman olmağımız dolayısıyla kapalı idi. Şimdi, harb halinde, Karadenize geçebilir ve Romanyaya yardım edebiliriz... Ve bu suretle kendimize yardım etmiş oluruz.

Bu sahada Mısırlılardan, Arabılardan ve Hindlilerden yardım göreceğimize şüphe yoktur.

★

Romanya, demokrat bir memleketdir. Köylüler orada, komşularında görüldüğü kadar çok başka bir tarzda yaşarlar. Macarlar ve Lehler arasında olduğu gibi büyük emlak sahiplerinin veya zengin yahudilerin ellerinde değildirler.

Geçen Harbi Umumi esnasında, Romanya Kralı Ferdinand, büyük emlakın - sadakat

mükâfata olarak - köylü askerlere taksim edileceğini vâdetmişti.

Harbin sonunda Ruslar, araziye aristokratlar elinden ihlâl kuvvetle alarak bütün içtimal sistemlerini tahrib ederken, Kral Ferdinand vâdini tuttu ve 1 buçuk milyon yeni emlak sahbi meydana geldi.

İşte bu sebebdendir ki, Rus tecrübeleri Rus men hududunu asla aşamıyarak onları ta'ciz etmedi.

Eğer hâdiseler Romanyayı harbe sokarak, Almanlar gözleri Bağdadda olduğu halde «arka doğru marş» diye haykıracak olursa, Romanyanın muhtemel bir sukutu, onun cesaretsizliğinden ileri gelmeyecektir.

O muhtemel sukut, Romanyanın cesedi üzerinde gelişmesi, bizim Akdeniz ötesindeki mülklerimizden elimizden alınması için açılacağı hakikatini takdir edememiş olmamızdan ileri gelecek, bu suç bize aid olacaktır.»

Poliste:

Bir adam alacak yüzünden arkadaşını yaraladı

Kasımpaşada Kulaksızda Hamam sokagında oturan Rıza, Tersane caddesinde Musanın kahvesinde birlikte oturdukları arkadaşları Hasanla bir alacak meselesinden kavga etmiş ve bıçağını çekerek Hasanı vurmuştur.

Hasan tedavi edilmek üzere hastaneye kaldırılmış, suçlu hakkında takibata başlanmıştır.

Apartman soyan bir hırsız yakalandı

Bir müddet evvel Taksimde Lâmarın apartmanında bir hırsızlık vak'ası olmuş, apartmanın 10 sayılı dairesinde oturan Apostola aid kıymetli hâllar çalınmıştı.

Hâdisenin tahkikatile meşgul olan zabıta dün vak'ayı tamamen aydınlatmış ve faili de yakalamıştır. Bu adam, Topal Hasan adında sabıkalı bir hırsızdır.

Suçlu çaldığı hâlları Bursa sokağında 37 sayılı Kasım bey apartmanı kapıcısı bulunan hemşerisi Aliye saklatmış söylemiştir. Memurlar bu ifade üzerine Aliye aid odada araştırma yapmışlar, burada çalışan halılardan başka bir hayli mesruk eşya daha bulmuşlardır.

Yataklık yapan kapıcı Ali hakkında da kanuni takibata başlanmıştır.

Tayyare Okulu öğretmeni Fransız Duman'ın cenazesi askeri merasimle kaldırıldı

Eskişehir Tayyare okulu öğretmenlerinden Fransız Duman Eskişehirde ölmüş, cenazesi dün şehrimize getirilerek Feriköy mezarlığına gömülmüştür.

Çok değerli bir tayyareci olan Dumanın cenazesi askeri merasimle kaldırılmıştır.

Müteferrik:

Finlandiya hükümeti memleketimizde bir general konsolosluk tesisine karar verdi

Finlandiya hükümetinin memleketimizde bir general konsolosluk tesisine karar verdiği haber alınmıştır. General konsolosluk vazifesini Bay Satvet Lutfi Tozan ifâ edecek.

Bay Satvet Lutfi uzun zaman prens Sabahattinin hususi kitabetinde bulunmuştu. Konsolosluk büroları İstiklal caddesinde Sakaselim çıkamazında Kismet apartmanında teessüs etmiştir.

Son Posta

Yevmi, Siyasi, Havadis ve Halk gazetesi

Yerebatan, Çatalçeşme sokak, 25
İSTANBUL

Gazetemizde çıkan yazı ve resimlerin bütün hakları mahfuz ve gazetemize aiddir.

ABONE FİATLARI

	1	6	3	1
	Sene	Ay	Ay	Ay
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
TÜRKİYE	1400	750	400	150
YUNANİSTAN	2340	1220	710	270
ECNEBİ	2700	1400	800	300

Abone bedeli peşindir. Adres değiştirmek 25 kuruştur.

Gelen evrak geri verilmez. İlanlardan mes'uliyet alınmaz. Cevap için mektublara 10 kuruşluk Pul ilâvesi lâzımdır.

Posta kutusu : 741 İstanbul
Telgraf: Son Posta
Telefon : 20203

Son Postanın tefriki: 21

Hicran

YAZAN: NEZİHE MUHİTTİN

Bütün varlığında her şeye, her gücüne karşı koyacak ve yorulmadan mücadele edecek bir kuvvet hissediyordu.

İlk bekışları Hicranın hâlâ sükkunetle uyuyan penbeleşmiş güzel yüzünde dolaştı. Bu uzun ve rahat uyku hiç şüphesiz onu da kuvvetlendirmiş olacaktı. Uyandırmamak için gayet yavaş ve sessiz hareket ediyordu. Fakat çok geçmedi, Hicran başını kimildatarak gözlerini açtı. Hâlâ yarım sersemdi. Birdenbire budalaca bir sual soracaktı.

— Ben neredeyim?
Fakat bu basma kâlib sorgudan vazgeçerek kendini toplamağa çalıştı:

— Siz hiç uyumadınız mı?
Siret mütebessim ve mes'ud cevab verdi:

— Uyudum.. hem öyle güzel uyudum ki. Siz?

— Ben de.
Hicran vaziyetinden sıkılıyor gibiydi. Siret bir genç kadının yatağında

sında bulunmanın gayritabiiliğini anladı ve kâpiya doğru yürürken boğuk bir sesle:

— Merak ettim de -dedi. Bir dakika önce odanıza girip sizi yokladım. Gece epeyce rahatsızdınız..

Hicran bir hareket yaptı:
— Şimdi kendimi çok iyi hissediyorum. Kalkacağım.

Genç adam şiddetle itiraz etti:
— Kalkmayınız rica ederim. Ben şimdi size kahvaltınızı gönderirim.

— Teşekkür ederim. Zahmete ne ihtiyaç var?

— Hiç de zahmet olmaz. Dün siz bana ne güzel bir omlet yedirdiniz. Ben de elimle size bir sütlü kahve pişireceğim.

— Mademki istiyorsunuz peki... Fakat rica ederim bugünkü gazeteleri de beraber gönderiniz, olmaz mı?

Siret bir adım geri dönerek:
— Yoool! Bu olmaz işte; -dedi-

— Niçin?
— Doktor bugün tamamen istirahat

etmenizi emretti de onun için. Şimdi neredeyse kendi de gelir.

Hicran tekrar rica edecekti fakat Siret ona gülerek bir işaret yapıp çıktı.

Siret aşağı sofaya inince kapıdan henüz girmiş olan doktorla karşılaştılar. Doktor elini uzatarak:

— Sen maşallah ivisin.. öbür hastamız nasıl bakalım. -dedi-

— Teşekkür ederim azizim o da iyi. Yataktan kaldırmadım.

Doktor gülerken omuzlarına siltti:
— Hepsi iyi. Fakat Siretçim bu günkü gazeteler dehset!

Siret gözlerini açarak:
— Ne diyorsun? -dedi-

Doktor cebinden iki sabah gazetesi çıkarıp masanın üzerine açtı:
— Şuraya, şu serlevhaya bak hele!

Siret hayret dolu bir sesle okudu:
— Bir kız kaçırma hikâyesi! Ne ne? Kız kaçırma mı? Bu da ne demek?

— Oku oku azizim. Günün kahramanı oldun. Allahtan ki ismini henüz tasrih etmiyorlar.

Siret gazeteyi masadan alarak heyecanlı bir sesle okumağa başladı:

«İsmimi şimdilik tasrih ve teşhir etmek istemediğimiz, memleketimizin pek tanınmış ve sevilmiş san'atkarlarından bir genç esrarengiz bir tarzda genç ve çok güzel bir aile kızını evin

den kaçırmasıyla zannaltındadır.

Büyük bir merak ve endişe içinde kalan genç kızın ailesi bu gayubet üzerine derhal zabıtaya müracaat mecburiyetinde kalmıştır. Bir gece ansızın aile muhitini terkeden güzel kızın izleri üzerinde yürüyün polisimiz kızın nerede bulunduğunu öğrenmişse de bunun meşru bir nişanlı evi olduğu iddiası üzerine ayrıca tahkikata devam etmektedir. Bu çok enteresan tagayyüb ve aşk hikâyesinin son safhaları hakkında ve pek yakında okuyucularımızı haberdar edeceğiz.»

Bu sütunun altında Siretin bir resimle beraber, söyle bir başlık altında dünkü kaza tafsilâtı vardı:

— Sevinli san'atkarımız ressam Sirete geçmiş olsun!

Galatasaray civarında hızla bir dükânın camekânlarını parçalıyarak mağazaya bir dev gibi hücum eden ve ressam Siretin kolundan yaralanması suretile neticelenen otomobil kazasını dünkü sayımızda tafsilâtle yazmıştık.

Bugün aldığımız mütemmim malûmata nazaran vak'aya el koyan müddeu umumi muavinî bay Saracettin tahkikatını ikmal etmek üzeredir. Bu hususta hazırlanan rapor mağaza sahibinin zarar ziyan davasıyla beraber mahkemeye intikal edecek ve vak'a mü-

sebbibi ressam Siret muhakeme edilecektir.

Meselenin garib ve dikkati çeken nokta, ressam Siretin otomobilinde başından hafife yaralanan ve hüviyeti henüz meçhul genç bir bayanın vâziyetidir. Hastanede ilk tedavisi yapılan ve isminin Evdan olduğu söylenen genç kadın birdenbire ortadan kaybolmuştur. Bütün taharriyatımıza rağmen yarab bayanla görüşmek imkânı hâsil olamamıştır. Maamafih...

Siret okumasına nihayet vererek gazeteyi masaya bıraktı. Doktor öbür gazetede ki resimleri göstererek:

— Ya buna ne buyursunuz? Ben de aranızda karışmış oldum..

Siret doktorun gösterdiği kısma bir göz atınca büsbütün afallamıştı. Sofrada karşılıklı resimlerinden sonra kaza hakkında uzun heyecanlı, şişirilmiş sütun sütun yazılar vardı.

Eu aralık Mustafanın getirdiği iki başka gazetede de türlü yazılar, ve resimler çıkmıştı. Hattâ bunların birinde, tagayyüb hâdisesile kaza vak'ası arasında sıkı bir münasebet olduğu da yazılmıştı.

Siretin sakakları terlemiş, rengi solmuştu.

(Arkası var)

Memleket Haberleri

Kocaelide yol ve köprü faaliyeti

Bir sene zarfında 38,5 kilometre şose yapıldı, birçok köprüler yeniden inşa, birçokları da tamir edildi

İzmit (Hususi) — Vilâyette şose yollarının ve köprülerinin yapılmasına devam edilmektedir. Ötedenberi, bozuk ve tamire son derece ihtiyaç gösteren yolların yapılması halkı memnun etmektedir.

Burada vilâyetin bir sene zarfında yaptırdığı yolların ve yapılacak olanların hülâsası şudur:

Kalaycı ile Geyve arasındaki 33 kilometrelik yol yapılmışa başlamıştır. Bu yol üzerinde 15 köprü inşa edilmektedir.

Taraklı ile Bilecik arasında 8,50 kilometrelik bir saha da yapılmaktadır. Burada 2 büyük köprü de inşa edilmektedir.

Geyve ile Taraklı ve Derbent, Sapanca arasındaki şosenin de yapılmasına başlanmıştır. Burada Mahmudiye ve Yamak adları ile iki büyük köprü yapılmıştır. Ayrıca Balıkhane köprüsü de yapılmaktadır. Nafta Vekâleti Çulhane yolu üzerinde muazzam bir köprü inşa ettirecektir. Gölcük ile Kilez deresi üzerinde bir köprü de yapılacak uzundur.

İzmitten Gölcüğe kadar olan yol, tamamlanmıştır. Bu yol sahil boyu ile Karamürsele kadar uzatılacaktır.

İzmit - İstanbul şosesi için Nafta Vekâleti bu sene 10 bin liralık tahsisat ayırmıştır. Bu sene de 100 bin liradan fazla bir para verilecektir. Bu suretle bunun inşaatına başlanacaktır.

İstanbul yolu üzerinde bir tarafı ahşap bir tarafı taş olan Karayakublu köprüsü de beton olarak yaptırılacaktır.

Akyazı ile, Adapazarı arasındaki 11 kilometrelik şose de yapılmıştır.

Taraklı ile Gölpazarı arasındaki 20 kilometrelik şosenin yapılmasına başlanacaktır.

İzmit - Adapazarı, Hendek şoseleri üzerinde bozuk kısım kalmamış gibidir. Karasudan Adapazarına olan şosenin 19 kilometresi ikmal edilmiştir. Bu yol henüz tamamlanamıyacaktır.

İzmitten Çulhaneye kadar olan yol da yeniden yapılmaktadır.

İzmitteki meşhur Demiryolu caddesi de nafiamız tarafından asfalt olarak yapılacaktır.

Ankaradan İstanbulu inşası tekrâr eden asfalt şose, bu son seneler zarfında yapılamıyacaktır. Bunun, harb sonuna bırakılması muvafık görülmüştür.

Kocaeli vilâyeti, bir sene zarfında 38,50 kilometre şose yapmıştır.

İzmit stadyomu bir türlü bitmiyor
İki sene yakın bir zamandanberi İzmitte yeni bir stadyom yapılmaktadır. İzmit sporcuları bu stadyomun bir an evvel ikmalini sabırsızlıkla bekledikleri halde, maalesef inşaat, bir türlü bitmemektedir. İnşaat işinde muhtelif şekillerde aksaklıklar vardır. Bu aksaklıkların en mühimmi stadyom inşaatının matlûba muvafık bir şekilde olmadığını göstermektedir. İnşaat işinde muhtelif şekillerde aksaklıklar vardır. Bu aksaklıkların en mühimmi stadyom inşaatının matlûba muvafık bir şekilde olmadığını göstermektedir.

Diğer taraftan, Adapazarı ile Gölcük sporcuları arasında yapılan maç, güzel ve hâkim bir oyunla Gölcük takımı 5-3 sayı ile kazanmıştır.

Aksaray Halkevinde konferans'lar

Aksaray (Hususi) — Aksaray Halkevi başkanlığına Ali Gürünün getirilmesi Halkevinin yeni bir faaliyet devresine sokmuştur. Yeni başkan Ali Gürün Halkevinin tesis maksadına uygun halde yürütmeye büyük bir gayretle çalışmaktadır. Bu faaliyet zümresinden olmak üzere her hafta Cumartesi günleri birer konferans verilmesi kararlaştırılmıştır. İlk konferans geçen hafta orta okul resim öğretmenini Necmettin Güneç tarafından (San'at ve San'atın tarihi), ikinci konferansa bu hafta Halkevi dil, tarih komitesi başkanı Murad Karaca tarafından (Aksarayın yetiştirdiği şairler) mevzuları üzerinden verilmiştir. Konferanslar büyük bir rağbet görmektedir.

Halkevinin diğer kolları da bu yılki mesailerinin programlarını hazırlamışlardır. Halkevimize yeni faaliyet yılında muvaffakiyetler temenni ederiz.

Sivasta koyun hastalıkları ile mücadele

Sivas (Hususi) — Zara kazasına bağlı Tekke köyü koyunlarında keleş hastalığı çıkmışsa da vilâyet merkez baytar müdürlüğü tarafından icab eden tedbirler alınmıştır. Gene aynı zamanda Kuyuluhisar kazasına bağlı Sisarto nahiyesinin Candir köyünde keçilerde çıkan uyuz hastalığı da önlenmiştir.

Devrekte bir kız kaçırma vak'ası

Bartın — Devreğin Kızılbel köyünden Tahir Çil, Rasim ve Hasan oğlu Haşim adında üç kişi, geçen hafta Celibey köyünden Mustafa Esenin evine girerek kızı Döndü'yü zorla kaçırmak isterlerken babası yetişmiş, suçlular kaçmışlardır. Bunlardan Tahir Çil ele geçirilip adliyeye verilmiştir; diğerlerinin yakalanması yakındır.

Çorlunun çok hareketli bir köyü

Çorlu (Hususi) — Köy kanununa tabi olarak bir muhtarın mahall ve müllîkî emirliği ile idare edilen ve köy birlik merkezi itihaz edilen 400 kadar evi, 2.000 ne yakın nüfusu bağlık ve bahçelikle büyük köylerimizden biri de Velimeşe köyüdür.

Çalışkan ve bilgili bir muhtar olan Halim Günay ve mesai arkadaşları köyde ilk tahsil mecburiyetinin tabiki, okuma odası için kitab ve gazete temini, spor yuvasının faaliyete geçirilmesi heyet odası ve parti binasının amiri,

zirai sahada köye yenilikler getirilmesi gibi muhtelif şekillerdeki faydalı çalışmalar ile köylerinin kalkınmasına büyük hizmetleri dokunan ve köyde evlenme işlerine de layık olduğu alakayı göstermekle Cümhuriyetin nüfus davasına verdiği büyük ehemmiyetin tahakkukuna hizmet eden bu faal köy heyeti ve köy muhtarı takdire layık sayılmalıdır. Bundan başka köyde kalabalık bir pazar da kurulup hareketli alışveriş de yapılmaktadır. Resim pazardan bir görünüşü göstermektedir.

Tekirdağında işlenen cinayetin faileri meydana çıkarıldı

Muradlı (Hususi) — Tekirdağında Köseilyasla Gazi köyleri arasında, deniz kenarında, Hasanağa deresi denilen yerde feci bir cinayet işlendiğini evvelce haber vermiştik. Bu cinayete kurban giden Tekirdağın Yavuz mahallesinde iskân edilen Bulgaristanın Hasköy kasabası göçmenlerinden Tatar İzzet oğlu Ahmed olduğu tesbit edilmiştir. Cinayeti işleyen Tekirdağın Çiftlikönünde oturan Faik pehlivan ile Muradlı oturan Cuma Gazi oğlu Tatar İsmet yakalanarak tevkif edilmişlerdir. Bu feci cinayete aid tafsilâtı bildiriyorum:

4/3/940 Pazartesi sabahı güneş doğmazdan evvel Muradlıdan Tatar İsmet maktul ile birlikte yaya olarak Muradlıdan Tekirdağına hareket ediyorlar. Yolda rastgeldikleri arabalara binerek Tekirdağ kenarında iniyorlar. Bir köfeci dükkânında yemek yedikten sonra kahvehaneye gidiyorlar. Burada İsmet arkadaşını bıraktıktan sonra cürüm ortağı Faik pehlivanı evinde arıyor. Bu ilamıyınca çalıştığı Tekirdağ civarında kömür ocaklarına gidiyor. Burada her ikisi cinayet mahallini tasarladıktan sonra İsmet dönüyor, arkadaşını buluyor, böylelikle cinayet mahalline gidiyorlar. Faik pehlivan da akşam üzeri Tekirdağına gitmek bahanesiyle ocaklardan ayrılıp onlara yetişiyor. Hasanağa deresinde cinayet işlendikten sonra Faik pehlivan geceleyin bacakları sıvalı, bir elinde ayakkabıları, bir elinde elektrik feneri olduğu halde deniz kenarından dönerken ocakçılar kendisini görüyorlar. Ertesi sabah deniz kenarında odun toplayanlar burnu oyulmuş, ötesi berisi kesilmiş çiplak bir cesed görüyorlar. Elbiselerini de deniz kenarında bularak hükümeti haberdar ediyorlar. Yapılan ilk tahkikatta Faik pehlivan tevkif ediliyorsa da arkadaşı Tatar İsmet kaçıyor. Arama neticesinde 23/3/940 günü canı Muradlının Yukarısirt köyünde Rasimin koyun ağılında yakalanmıştır.

İsmet vaktile adam öldürdüğü için uzun müddet hapis hâlinde yatmıştı. Cinayetin sebebi henüz anlaşılmamıştır.

Trabzon vilâyet umumi meclisinin çalışmaları

Trabzon (Hususi) — Bir müddettenberi mutad içtimalarına devam eden vilâyetimiz umumi meclisi çalışmaları sona erdirmiştir. Bu sene vilâyet umumi bütçesini 549,700 lira olarak tesbit ve kabul etmiştir. Umumi meclis bundan maada yapılmakta olan iki yüz elli yataklı nümune hastanesine istikraz yoluyla 200 bin lira yardım yapmaya da karar vermiştir. Bu suretle içtimalı sona ermiştir.

Fecri şimali Geredede de görüldü

Gerede (Hususi) — Geçen Pazartesi gecesi saat 7,5 ile sekiz arasında kazamızın şimalindeki Esentepe arkasında bir fecri şimali görülmüştür. Hâdisce yarım saat kadar devam etmiştir. İhtiyarlara göre ancak 50-60 sene kadar evvel gene böyle bir fecri şimali görülmüştür.

Tokat defterdarı Diyarbakıra tayin oldu

Tokat (Hususi) — Vilâyetimiz defterdarı Cevdet Faik Kural Diyarbakır defterdarlığına, onun yerine de Ordu defterdarı Abbas Özen naklen tayin edilmişlerdir.

Babaeski Halkevi faaliyeti

Babaeski (Hususi) — Büyük para-lar sarf ile vüde getirilen Halkevi binası, Babaeskinin ziyetlerinden biri-dir. Fakat ne yazık ki elemansızlık yüzünden bu eser layık vechile rağbet görmemektedir. Memleket gençliğini nurlu kollarında yükseltecek olan bu çabaya gereken rağbetini temini için evvelâ kolların ayrılması ve alakadarların faaliyetine gemesi icab etmektedir.

Trabzonda Atatürk köşkü müze haline konuyor

Belediye meclisi bu kararı alkışlarla kabul etti, Ebedî Şefe aid birçok eserler toplanacak

Trabzon (Hususi) — Soğuksudaki Atatürk köşkünün belediye ve hususî muhasebenin yardımı ile bir inkılâb müzesi haline konmasına Trabzon belediye meclisince karar verilmiş ve bu karar bütün hazırlan tarafından giddetli alkışlarla kabul edilmiştir. Belediye yapacağı küçük bir istikrazla bu istikraz işini başarmak üzere istikraz komisyonu heyetini seçerek derhal faaliyete geçmiştir.

Ebedî Şefe aid birçok eserler toplanacaktır.

Halk partisi başkanlığı

Cümhuriyet Halk Partisi Trabzon Vilâyet İdare Heyeti Reisi Ruhi Uralın ölümü ile boş kalan idare heyeti reisliği, idare heyeti azasından ve Trabzonun tanınmış gençlerinden Ali Rıza İşil seçilmiştir. Boş kalan idare heyeti azalığına da avukat Zihni Can yedekten intihab edilmiştir.

Halkevinde temsiller

Halkevi temsil kolu faaliyetine devam etmektedir. En son oynanan Vedat Urfinin Kanun adamı adlı piyesi Halkevi amatörleri tarafından Sümer sinema binasında sahneye konmuş ve gençler temsilde muvaffakiyet göstermişlerdir.

Resim sergisi

Trabzonda ilk defa olarak Halkevi

Trabzondaki Atatürk köşkü

müze sergi kolu tarafından Halkevi salonunda açılan resim sergisine birçok amatör ve heveskâr ressamlar iştirak etmişlerdir. Sergi muhitte çok alaka uyandırmış, sergiye iştirak edenlerden Abdullah Eyüboğlu ile İbrahim Sümerin tabloları çok beğenilmiş ve takdirle karşılanmıştır.

Geredenin 20 yıllık sıhhat memuru

Gerede (Hususi) — Belediyemizin 20 senelik emektar sıhhat memuru Eşref Oral, bu müddet zarfında kendisini halka sevdirmiş, çalışkan bir memurdur. Uzun seneler halkın, bilhassa köylünün şifası ile birçok hastaları iyileştirmiş, birçoklarının derdlerine deva bulmuş, üç binden fazla erkek, kadın ve çocuğa tifo aşısı yapmıştır. Halk kendisine «operatör» adını vermiştir. O kadar ki birçok köylüler hastalarını ilk olarak ona göstermektedirler.

Eşref Oral

Şilede köy muhtar ve kâtibleri kursu

Şileden yazılıyor: Bu sene İstanbul Vilâyetine bağlı köylerin muhtarları ile kâtiblerine açılması kararlaştırılan kurslardan birincisi bugün Şilede merasimle küşad edilmiştir. Kurs vilâyet köy bürosu şefi Salâhattin Kandemir'in idaresi altında bulunmaktadır. Kursu iştirak eden muhtarlar 44 ve kâtibler 7 dir. Kursun maksad vilâyete takarrür eden köy kalkınma programlarının birinci hedefi köy idarelerini teşkilatlandırmak, köy kanununu hakkile tatbik ettirmek için her şeyden evvel bu idarenin başında bulunan kimselere icab eden malûmatı öğretmektir. İlk dersi veren Salâhattin Kandemir asıl mevzua girmeden önce muhtarlara Türkiye'de köy davasının ehemmiyeti ve şumulünü ve köylünün köy idaresinin bu davadaki yerini anlatmıştır.

Küçük memleket haberleri

★ Çankırıda bir doktora vilâyet tarafından görülen lüzum üzerine isten el çektilmiştir.
★ Beden terbiyesi Seyhan bölgesi müdürü Rıza Salih Saray bölgeye aid bazı işler hakkında genel direktörlüğe temaslara yapmak üzere Ankara'ya gitmiştir.
★ Arabkirde yapılan Kızılay seçiminde orta okul tarih öğretmeni M. Türkmən başkanlığa, Lütfi Kulu kâtibliğe, sıhhat M. Ziya veznedarlığa, Kadıoğlu Rasim, Asım Oralve, Attar Nikoğos azahlara seçilmişlerdir.
★ Bigadiç merkezli ile Faraz köyünde ve dokuz eğitimcinin çalıştığı köylerde ulus okulları açılmıştır. Bu suretle okuma yazma bilmiyen vatandaşlara okuma yazma öğretilmektedir.
★ Trakya Müfettişi Umumlüğü köyler bürosu şefi Rifki ile Tekirdağ maliye tahsil müfettişi Muradlı köy sandığı hesabını teftiş etmişlerdir. Neticede hesabın gayet muntazam tutulmuş olduğu görüldüğünden muhtar Cemal Türkel takdir edilmiştir.
★ Ceyhan C. H. Partisi kaza idare heyeti reisi Hâmid Sirkuntı istifa etmiştir. Bu istifaya bir mazereti sebep olmuştur.
★ Adanada geniş mikyasta istihlak sebebiyle sık sık buhranı başgöstermiştir. İnhisarlar idaresi bu vaziyeti gözönüne alarak fabrika nezdinde teşebbüslerde bulunmuş-tur.
★ Çukurovadaki çeltik sahalarda yapılan mürakabenin arzu edilen şekilde cereyan etmediği anlaşılınca, kâtibliğe Vekâlet bu hususta kat'î bir emir göndererek 940 çeltik ziraatinin sıkı bir kontrole tâbi tutulmasını istemiştir.
★ Bilecik Çukurovadaki klübünün senelik kongresi bu hafta yapılmıştır. 1,5 saatlik münakaşalardan sonra yeni idare heyeti seçilmiş ve neticede reisliğe Muhsin Ersoy, muhasibliğe Mehmed Dumanlı, kâtibliğe Sabri Özcan, idare memurluğuna Hamdi Ayaz ve kântanlığa Kenan Darin intihab olunmuşlardır.
★ Çorluda bu ayın (15) inci Cuma günü büyük komutanların idare ettiği hava tahlil kesine karşı korunma tecrübesi muvaffakiyetle yapıldı.

★ Bilecik mintakasından Erzincan, Turhal gibi zelve felâket mintakalarına sevk edilmek üzere çift öküzü olarak şimdiki kadar 100 çifti müteceviz mübayaat yapılmış ve kısmen mahallerine sevk edilmiştir. Elyevm mübayaata devam edilmektedir.
★ Toprak mahsulleri Ofisi Çorlu şubesi için istasyon etvarında büyük bir hububat deposu yaptırmağa karar verildiğinden bu işe memur edilen alakadarlar tarafından mahallinde keşif ve tetkikat yapılmaya başlanmıştır.
★ Çorlu Belediyesi belediye hududları içinde mallı inhidam oldukları belediye fen heyetinin raporile sabit olan yıkılmağa yüz tutmuş ve fakat hâlen kullanılan evleri tahliye ettirerek yıktırmağa başlamıştır.
★ Manisa Halkevinde Manisa meb'usu Refik İnce tarafından «Siyasi Terbiye» isimli bir konferans verilmiştir.
Konferansta kalabalık bir halk kütlesi hazır bulunmuştur.
★ İzmitte bağlı nahiyelerden biri olan Ak yazını önümüzdeki mali seneden itibaren kaza haline ifrağına karar verilmiştir.
★ Kaştan bu yıl külliyetli miktarda pamut ve kömür sevkiyatı olmuştur. Geçen yıllara nisbeten bu sevkiyat çok üstündür.
★ Kaş halkı, Erzincan felâketzedelerine olan yardımlarına devam etmektedirler. Ezcümle şimdiki kadar Kızılay emrine 1500 lira nakten ve 500 parça eşya verilmiştir. Yardım faaliyeti devam etmektedir.
★ Bursa Halkevi şehrin muhtelif 13 mühim yerine hoparlör koymak suretile her an Ankara radyosunun vereceği haberleri ve musikiyi halka dinletmek fırsatını vermiştir.
★ Kızılcahamam Halkodası başkanlığında yapılan fevka'ade içtimada hükümet doktoru Ali Rıza Bakay ittifakla seçilmiştir. Doktor aynı zamanda Kızılay Cemiyeti Başkanlığı da yapmaktadır.
★ Kızılcahamamın 939 senesi maliye tahsilâtı bugüne kadar yüzde 99 buçuk nispetinde bulunmuştur. Sene nihayeti olan Mayıs sonuna kadar mecmu tahsilâtın yüzde yüzü bulacağına şüphesiz nazarla bakılabilir.

Son Posta

S P O R

Dün yapılan mektebler arası futbol maçları

Hayriye Kabataş lisesini, Haydarpaşa San'at mektebini, Darüşşafaka İstiklâlî, Ta'sim Ticaret mektebinin, Yüceülkü de İstanbul lisesini yendiler

Dün karşılaşan takımlar bir arada: Yukarıdan aşağıya doğru: Taksim - Ticaret, Hayriye - Kabataş Darüşşafaka - İstiklâl, Yüceülkü - İstanbul lisesi takımları.

Dün Taksim stadında mektebler arası futbol maçlarına devam edilmiştir. Birinci maç Vefa ile Şişli Terakki takımları arasında yapılmıştır. İlk devreyi 1-0 kazanan Vefa ikinci devrede bir gol daha yaptığında maçı 2-0 kazanmıştır.

Hayriye 3 — Kabataş 2

İkinci oyun Kabataş ile Hayriye arasında oynandı. Kümelerin en sağlam takımları arasındaki oyun çok zevkli ve o nispette heyecanlı olmuştur.

İlk devre sıfır sıfır bittiğinden takımlar ikinci devrede çok gayret sarfetmişler ve neticede Kabataş iki gol yapmışsa da Hayriye 3 gol atarak maçı kazanmıştır.

Haydarpaşa 5 — San'at mektebi 0

Son müsabaka Haydarpaşa ile San'at mektebi arasında oynanmıştır. Haydarpaşa zayıf rakibine üstün bir oyun tutturduktan sonra 5 gol atarak maçtan 5-0 galib çıkmıştır.

★

Mektebler arasındaki futbol müsabakalarına dün Şeref stadında da devam edilerek üç maç yapılmıştır. Neticeleri yazıyoruz.

Darüşşafaka 5 — İstiklâl 1

Hakem Tarım idaresinde oynanan bu maç çok zevkli olmuştur. Darüşşafaka güzel bir oyun tutturarak birinci devrede iki gol atmış, ve devre 2-0 Darüşşafaka lehine bitmiştir. İkinci devrede penaltıdan bir gol daha yapan Darüşşafaka, İstiklâl sol açığının attığı mükemmel bir şute bir gol yetmiştir. Bunu Darüşşafakanın iki golü takip etmiş ve maç Darüşşafakanın 5-1 galebeyle neticelenmiştir.

Taksim 3 — Ticaret 1

Needet Gezenin idaresinde oynanan maç birinci devreyi 1-0 Taksim lehine bitirdi. İkinci devrede daha iyi oynamağa başlayan Taksim rakibinin bir golüne karşı iki golle mukabele etmiş ve 3-1 maçı kazanmıştır.

Yüce Ülkü 1 — İstanbul lisesi 0

İstanbul lisesi bu maça 10 kişi çıkmıştır. Birinci devrede gayretli bir oyun tutturmuş Yüce Ülküler sağ açığının şutu ve İstanbul lisesi kalecinin bariz hatası yüzün-

Bir doktorun günlük notlarından

Veremli evlerde ve Veremli muhitlerde Çocukların vîkayesi

Bu, en büyük bir vazife ve vecibedir. İnsan denilen mahlûk yeni doğduğu zaman her türlü sevkatabiden mahrum - dur. Bütün mahlûkatta —insandan gayri— en küçük yavrularında bile hayatın korunması, yovlanması, tağaddisi ve saire için irsi şeylerle meşgul olur. Fakat insan küçüklüğünde bu yoktur. Onun için insan küçüklüğü diğer mahlûkat küçüklüğünden çok bedbahttır. Âczdir. Fakat bir defa da büyüdü mü zekâsile, ihtisasile bütün devirlerinde insan yavrusu daima muhafaza edilecek, himaye edilecek, tehlikelerden korunacaktır. Bu tehlikelerin başında da verem hastalığı gelir. Verem hastalığının veremliğin balgamlarının daki mikroplar veyahut cerahatlerinde ki mikroplar vasıtasıyla sirayet ettiğine göre artık şük ve şüphe kalmamıştır. Fakat bu sirayet en ziyade çocuklar için mevzu bahisdir. Verem mikrobu çocukların bünyelerine çok süratle dahil olur. Ve günün birinde müthiş bir surette infilak etmek için müsaid zamanı bekler. İşte genç yaşta görülen sıracalar, akciğer veremleri ve diğer veremler bir çok zaman yutulan mikropların husule getirmeye başladıkları tahribatın tezahürüdür. Veremli evlerde bulunan çocukların mümkünse o muhitte uzaklaşması, başka muhitlerde yaşatılarak büyütülmesi çok muvafık olur. Tabii bu gibi tavsiyelerini ihmal etmiyerek ailelerin çok dikkatle takip etmeleri kendi menfaatleri iktizasındadır.

Felâket kapıya geldikten sonra telâş fayda vermez.

Cevab istiyen okuyucularımızın postalarını yollamalarını rica ederim. Aksi takdirde istekleri mukabelesiz kalabilir.

Limanlar umum müdürü ardiye darlığı olmadığını bildiriyor

Dün Limanlar Umum Müdürlüğünden şu tezkereyi aldık:

Gazetenizin 26.3.94 tarihli nüshasının 2 nci sayfasının ikinci sütununda limanımızda ardiye darlığı bulunduğu ve birçok füzul masrafları istilzam ettirmekte olduğu yazılmakta ise de eyevm İstanbul limanında ardiye darlığı mevzu bahis olmadığını matbuat kanununun olabandaki maddesi mahsusa tevfiğin keyfiyetini gazetenizin ilk çıkacak nüshasının aynı sütununda tezkire edilmesini rica ederim.

Son Posta: 26 Mart tarihli gazetemizin 11 inci sayfasında limanımıza işleyen vapurların ihraç emtiasını nakle kâfi gelmediğini ve bu yüzden şehirde depo ve ardiye dâçhının artmakta ve aynı zamanda füzul masrafları istilzam ettirmekte olduğunu yazmıştık. Bu yazının Limanlar Umum Müdürlüğünün ardiyelerle alakası olmamakla beraber gönderilen tezkireyi aynen koyuyoruz.

İngiliz donanması dün ne idi, bugün ne'dir, yarın ne olacak?

(Baştarafı 5 inci sayfadadır)

lar torpidodan kurtulabiliyorlar ve uçak için de isabeti fevkalâde güç bir hedef teşkil ediyorlar.

Deniz harbi şimdiye kadar ancak İngiliz deniz ticaretine İngiltereye nakliyat yapan bitaraf gemilere karşı denizaltılarla hücum şeklinde inkişaf etmiştir. (Admiral Graf Spee) münferid bir teşebbüstü.

Almanyanın bir deniz harbi yapacak derecede büyük gemiler inşa edebilmesi pek az muhtemeldir. Buna mukabil denizaltı gemisi inşası seri ve kolaydır. (Büyükleri 9 ve küçükleri 6 ayda). Bu sebeple ve Alman tezgâhları da tahrib ve taciz edilmemekte olduklarından Almanya yenilerini yaparak batan denizaltılarını ikmal edilmektedir. Bundan da, İngiltereye ve bitaraflara bazı gemi telefonları malolmaktan başka şimdilik bir tesiri olmayan denizaltı harbinin devam edeceği anlaşılır.

Almanyanın batanların yerine yeni denizaltı ikame etmekteki kabiliyeti hesab olunurken bir denizaltı mürettebatının en az bir yılda yetişebilecekleri keyfiyeti dikkatle alınmalıdır. İngilizler bu suretle Almanların bir senede 100-200 denizaltı inşa ve teçhiz edebileceklerini tahmin etmektedirler. Fakat eğer hava harbi topyekûn başlarsa tezgâhlarda gemi inşası fevkalâde güçleşir ve yavaşlar. Onun için her iki taraf da bu çesid hava taarruzlarından sakınmaktadır.

Y. E. Erkilet

Komedi Fransez san'atkarlarile mülakatlar

(Baştarafı 6 ncı sayfadadır)

birkaç defa gelmiştir.) Beni alıp ona götürdü. Birkaç şiir okudum. Aleksandr pek beğendi, fakat beni aktörlüğe teşvik etmek mes'uliyetini alamıyacığını, beni ancak Komedi Fransez artistlerinden Mösyö Mounet Sully'e takdi edebileceğini söyledi. Mounet Sully'nin yanında birkaç şiir okudum, beğendi, bu istidadı körletmenin cinayet olacağını söyledi ve hemen konservatuvara girdim.

— Sinema tiyatroya rekabet ediyor mu?

— Tehlikeli şekilde rekabet ediyor. Eskiden bir piyes, şaheser olmasa da bir müddet devam eder, masrafını çıkarabilirdi. Şimdi ancak en güzel eserler uzun zaman oynanabiliyor... Başka bir tesir daha: Eskiden bir artist, kendisini iyi muhafaza etmek şartile 50-60 yaşına kadar oynuyabiliyordu. Bugün sinema çok genç artist istiyor. Binaenaleyh «Jeune premier» rolü pek kısa oluyor.

Maamafih sinemanın tiyatronun yerini tutacağını zannetmiyorum.

— Film çevirdiniz mi? Bundan hoşlanıyor musunuz?

— Hayır, paraya ihtiyacım olmazsa film çevirmem ve bunu fevkalâde yorucu bulurum. Amok - L'appel du silence gibi birkaç film çevirdim.

— Kendinizi sinema perdesi üzerinde gördüğünüz zaman tenkid eder ve kusurlarınızı yabancı gözle görür müsünüz?

— Elbette... Hem kendimi hiç beğenmem. Yürüyüşümü, konuşmamı fena bulurum ve perdeyi yırtmak isterim.

— Tiyatroya aid bazı hatıralarınızı

ŞİFA BULMUŞ AĞRI

Ray J. O. G. Yazıyor:

Ekseriya okuyoruz. Tedavi gören ilaçları vatmış fakat, ALLCOCK yakasından bahsedince, kat'iyen mübalâğa değildir. Bir zat akşam tatbik ettiği bir ALLCOCK yakası, bir gece zarfında tesirini göstererek ve devamlı sıcaklık tevliid ederek ağrıyan mahallî teskin etmiştir.

ALLCOCK, romatizma, lumbago, siyatik, delikli ALLCOCK yakalarile şifayab olmuşlardır.

ALLCOCK yakalarının tevliid ettiği sıhhi sıcaklık OTOMATİK BİR MASAJ gibi her men ağrıyan yerin etrafını kaplar. ALLCOCK yakalarındaki kırmızı daire ve kartal resmini markasına dikkat ediniz. Eczaanelerde 27 buçuk kuruştur.

şöyle misiniz?

— En güzel hatıralarım Sara Bernarın son iki senesinde onunla beraber oynadığım La Gloire isimli piyese aid hatıralarıdır. Fenalarına gelince: Hemen hemen bütün rollerimi oynadıktan sonra fena bir tesir altında kalırım, kendimden memnun olmam, cesaretim kırılır...

Büyük san'atkarla belki de daha uzun zaman konuşabilirim; çünkü büyük bir nezakete ve bu mükâlememizden memnun kaldığını gösterecek şekilde her sualime uzun uzun cevap veriyordu. Fakat esasen hasta ve yorgun olan aziz misafirimizi daha fazla rahatsız etmekten çekinerek kendisine teşekkür ettim ve elini sıkarak ondan ayrıldım.

Eski günlere aid portreler

(Baştarafı 7 ncı sayfadadır)

Deiyvermişti.

Memduh, hem kendi imzasile, hem de müstear adlarla yazılar yazardı. Malûmatçı Baba Tahirin haftalık, edebi Malûmat gazetesinde çalışan Müstecabizade İsmet merhumla münakaşalar başlamıştı. Eşrefin «Muktebes» te Malûmata tarzile bir şiiri çıkmış, Müstecabizade buna (Küşimalı evvel) diye gene bir şiirle cevap vermişti; sonraları Midilli adasındaki kalebindiği İzmirde tahvil olan İsmet te, Memduh gibi velûd değildi. Hayyanın rübailerinden bir kısmını nesirle tercüme etmiş idiyse de bastırmamıştı; yalnız (Terane) diye kırk elli sayfah bir şiir mecmuası vardır ki pek yüksek şeyler değildir. Maamafih şark ve bilhassa Acem edebiyatına vukufu yüksekti; velûd olmaması belki son derece tenperver olmasından ileri gelmez.

Memduhun muzibliği yalnız meclislerde münhasır olmuyordu; Malûmat gazetesinde kendi aleyhine birçok yazılar çıkmış, cahillik ile itham edilmişti. Bunun üzerine Memduh (S. S.) imzasile edebiyatımıza aid birkaç makale yazarak Hizmet gazetesile neşretti; Malûmata bu makalelerin büyük bir vukuf ile yazıldığına dair uzunca fıkralar yazılmaya başlanınca Memduh meşhur olan istihzalarile kıs kıs gülüyordu.

Bir defa da, Servetifinuncular aleyhine İzmirde (Haftalık İzmir) adındaki gazeteye yazılar yazan bir zat pek müthiş bir surette atlatmıştı. Memduh bütün tarihleri, vak'aları allak bullak eden uydurma bir makale yazmış ve bunu Afyonkarahisar'daki bir dostu vasıtasile postaya verdirek o gazeteye göndermişti. Bu makalede meselâ o gün Fransada berhayat olan bir şair, Mîâdi İsa'dan evvel imiş, beş asır evvel ölen bir hekim bugün yaşıyor gibi gösteriliyordu ve neticede Servetifinuncuların pa'ına hücumlar ediliyor, hattâ dîni, ahlâki meseleler bile tahrif ediliyordu.

Bu makalenin o gazetede çıktığı gün Memduhun neş'esi, şetareti görülecek şeylerdendi.

Memduh, başkâtib bulunduğu sıralarda kırk elli sayfah bir defterde bazı şiirlerini (Zîlâl) namı altında tophya - rak, neşrine müsaade almak için günün maarif nezaretine göndermiş idiyse de, defterin ilk sayfasının kenarında sansör dairesinin (Neşri gayri caizdir) kaydile kendisine iade edilmişti. Memduhun ve-

fatından sonra bu defter bende senelerce kaldı. Maalesef bugün ona sahip değilim; kaybettim diyemem; çünkü Memduhun yadigarı diye ehemmiyet vererek saklıyordum; mutlak surette vaktile pek çok olan kitaplarımı karıştıran bir zat, onu kendisine daha lâyık görmüş olacak!

Hatırimda kaldığına göre defterde kırk kadar parça vardı ve bunun on ikisi (Avengi şühur) adile her biri bir ay için idi. Sarı gül, Develer gibi şiirlerle beraber. bir de (Eski enfendiler) diye birkaç parça vardı ki istambulın giyen, kundura, lâpçin ayakkabı taşıyan kimse-leri hedef tutuyordu; bunlardan bir tanesi Kâmil Paşanın kıyafet ve o kıyafetteki zarafetini anlatır.

Memduhu da kızdırmak, asabileştirmek için, adeta çocuk denecek yaşta yazmış olduğu bir şiirdeki iki mısraı okuyuvermek kâfi gelirdi:

Ey dur, dur, dur, dura;

Ey şur, şur, şur, şura!

Bizler bir şey yapmaz değil, yapamazdık amma Şekib merhum arasıra ve bilâlâküzüm bu iki satırı okuyuverir, onu küplere bindirirdi; Malûmat gazeteside Memduh için yazdığı yazılara hep bunu ilâştirirdi.

Kırk, nihayet nihayet kırk beş seneden ziyade yaşayamayan ve bunun hemen hepsini de sürgünlerde, Avrupalara firarla geçiren Memduh çok genç iken İstanbuldan uzaklaştırılmıştı.

Bu vak'a bana Ali Kemalın, İzmirli Şefiğın. Tahir Kenanın isimleri de karıştıarak nakledilmişti. Güya bu zatlar bir gün bir arada görüştükleri sırada o günkü idareyi tenkid etmişler; Tahir Kenan bunu başka bir yerde nakletmiş; bunun üzerine Ali Kemal Halebe, Memduh Konyaya gönderilmiş.

Hâşîh Memduh ömrünü her vakit vatan hasretile geçirmiş, vatanda hürriyeti göremeden öldükten sonra da cesedi, Tunuslarda gene vatancüda olarak kalmış zavallı bir şair ve edibimizdir.

Hüseyin Rifat

Yeni neşriyat

Arvitekt — Bu aylık mimari şehircilik ve tezyini san'atler dergisinin 107-108 inci sayısını dolgun yazılar ve resimlerle intişar etmiştir.

Farabi — Gene Ankara kütüphanesinin aynı serisinin 3 üncü eseri olarak çıkan bu kitab Hilmi Ziya Üken ve Kıyamettin Bursalı tarafından yazılmıştır. Büyük Türk filozofunun hayatını, fikirlerini eserlerinden parçalar nakletmektedir. Fiyatı 75 kuruştur.

ANİTESİR

NEVROZİN

BAŞ, DIŞ, NEZLE, GRİP, ROMATİZMA, SOĞUK ALGINLIĞI, KIRIKLIK ve bütün ağrıları derhal keser
Lüzumunda günde 3 kaşe alınabilir.

Türkiye Kızılay Cemiyeti Umumi Merkezinden:

Kızılay Umumi Meclisi 1940 seresi Nisanının 30 uncu Salı günü saat 10 da Ankarada Yenışehirde Cemiyetin Umumi Merkez binasında alelade içtimaini yapacağından murahhasların yukarıda yazık gün ve saatte Kızılay Umumi Merkezine teşrifleri rica olunur.

Müzakere ruznamesi:

- 1 - Reis ve ikinci reislerle kâtiblerin seçilmesi.
- 2 - Umumi Meclis tetkik komisyonu ve Umumi Merkez raporlarının tetkiki ile kabulü halinde Umumi Merkez zimmetinin ibrası.
- 3 - 1940 - 1941 bütçesinin tasitki.
- 4 - Çıkacak azanın yerine diğerlerinin seçilmesi.
- 5 - Tetkik komisyonu azasının yeniden seçilmesi.
- 6 - Umumi Merkez teklifi.

Eskişehir Nafia Müdürlüğünden:

Sivrihisar merkezinde inşa edilecek «26673,14» lira keşif bedelli ilk okulun ihale bedeline göre takarrür edecek fiatlara nazaran «25.000» liralık kısmı 28/3/940 tarihinden 15/4/940 tarihine müsadif Pazartesi günü saat 14,30 a kadar kapalı zarf usulü ile eksiltme meyve konulmuştur. Eksiltme vilâyet daimi encümeninde yapılacaktır.

Muvakkat teminat: «1875» liradır.

Bu işe aid evrak: Proje, metraj, keşif hülasası, hususi fenni şartname, ek şartname fiat bordrosu, bayındırlık işleri genel şartnamesi, yapı işleri umumî fenni şartnamesi, eksiltme şartnamesi ve mukavele profesinden ibaret olup bedelsiz olarak her zaman Nafia Müdürlüğünde görülebilir.

İsteklilerin ihale tarihinden en az sekiz gün evvel en az «15» bin liralık tek işi taahhüd ve başarıya dair fenni ve «25.000» liralık bir işi başaracak malli iktidarda olduğu tevsiik eden referanslarla vilâyete müracaat ederek alacakları ehliyetnameyi ve senesi içinde alınmış ticaret odası vesikasını 2490 sayılı kanunun tarifi veçhile teklif mektubuna eklemeleri lâzımdır.

Teklif mektubları 15/4/940 tarihine müsadif Pazartesi günü saat 13.30 a kadar makbuz mukabilinde daimi encümen riyasetine verilecektir. Posta ile gönderilecek mektublar iadeli taahhüdü ve mühür mumu ile mühürlü olacaktır.

Postada olacak gecikmeler kabul edilmez. «2320»

Ambar inşaatı Toprak Mahsulleri Ofisinden:

- 1 - Beylikahır ve Ereğli İstasyonlarında yapılacak ambar, idare binası ile buna müteferri işler götürü olarak kapalı zarf usulü ile eksiltmeye konulmuştur. Keşif bedelleri Beylikahır için «47391,35» kırk yedi bin üç yüz bir lira otuz beş kuruş; Ereğli için «50322,34» elli bin üç yüz yirmi iki lira otuz dört kuruştur.
- 2 - Eksiltme evrakı beş lira mukabilinde Ofis Umum Müdürlüğünden ve İstanbul şubesinden alınabilir.
- 3 - Eksiltme 5/4/940 tarihinde saat 15 te Ankarada Ofis binasında yapılacaktır. Teklif mektublarını havli zarfı ile makbuz mukabilinde Ofisin muhaberat servisine teslim edilecektir.
- 4 - Muvakkat teminat miktarı Beylikahır için «3547,60» üç bin beş yüz kırk yedi lira altmış kuruş; Ereğli için «3911,77» üç bin dokuz yüz on bir lira on yedi kuruştur.
- 5 - İstekliler teklif evrakı meyanına eksiltmeye girebilmek için ihale tarihinden nihayet iki gün evvel Ofisten alacakları ehliyet vesikasını koyacaklardır.
- 6 - Birinci maddede yazık inşaat ayrı ayrı kimselere ihale edilebilir.

«1381» «2355»

Devlet demiryolları ve limanları işletmesi umum idaresi ilânları

Muhammen bedelli 1120 lira olan 25 aded 75 Watlık ve 75 aded 125 Watlık civalı ampul 16/4.1940 Salı günü saat (11) on birde Haydarpaşada Gar binası dahilindeki komisyon tarafından açık eksiltme usulü ile satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 34 liralık muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesakile birlikte eksiltme günü saatine kadar komisyona müracaatları lâzımdır.

Bu işe aid şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (2635)

Çorlu Belediyesinden:

Her sene olduğu gibi bu sene de Çorlu ilkbahar emtia ve hayvan panayırı 3/Mayıs/940 Cuma günü açılacaktır.

A - Panayıra hayvan satmaya gelenler geldikler yerden hayvan hastalığı olmadığına dair menşehatnamesi almayı unutmamalıdır.

B - Yurdun her tarafından alıcılar geldiği cihette panayıra geleceklerin her türlü esbabı istirahatlerinin temini şimdiden hazırlanmıştır.

C - Panayırın son günü olan 5 Mayısta ehil hayvan sergisi yapılacak ilân olunur. (2608)

MAJİK SAÇ EKSiRİ

Saçlarımızı dökülmekten, kepeklenmekten korumak için muhakkak Majik saç ekserini kullanınız. Derhal tesirini görürsünüz. Saçları büyütür, köklere yeni hayat verir, Bir teçrübeden sonra neticeye hayret edeceksiniz.

Mera - açılıyor

İstanbul Bahçekapı Numara 23-25
Telefon 21224 M. Derviş Uğur

DOYÇE ORIENT BANK

Dresner Bank Şubesi
Merkezi: Berlin

Türkiye şubeleri:

Galata - İstanbul - İzmir
Deposu: İst. Tütün Gümrüğü

★ Her türlü banka işi ★

İstanbul İkinci İflâs Memuruğundan:

Müfîs Mehmed Evrim masasına gelen alacaklı İbrahim Güzella istediği 2440 lira - dan 1600 liranın âdiyen 6 ncı sıraya kayıd ve kabulüne fazla alacak talebinin reddine İflâs İdaresince karar verilmiş olduğu ilân olunur. (25700)

İlan Tarifemiz

Tek sütun santimi	
Birinci sahife	400 kuruş
İkinci sahife	250 »
Üçüncü sahife	200 »
Dördüncü sahife	100 »
İç sahifeler	60 »
Son sahife	40 »

Muayyen bir müddet sarfında fazlaca miktarda ilân yaptırıcaklar ayrıca tensilâtlî tarifemizden istifade edeceklerdir. Tam, yarım ve çeyrek sayfa ilânlar için ayrı bir tarife deriş edilmiştir.

Son Posta'nın ticari ilânlarına aid işler için şu adrese müracaat edilmelidir.

İlançılık Kollektif Şirketi
Kahramanzade Han
Ankara caddesi

Son Posta Matbaası

Neşriyat Müdürü: Selim Ragıp Emeç

SAHİPLERİ: S. Ragıp EMEÇ
A. Ekrem USAKLIĞIL

RADYOLİN

Günde 3 defa dişlerinizi muntazaman fırçalayınız

SINGER

Modayı takip eden her asri kadın için kıymetli taşlarla ve nefis işleme ile hakikaten nazarı dikkati celbeden böyle bir harikulâde SINGER saatine sahip olmak âdeta bir saadettir.

SINGER saatleri 15 senelik bir müddet için - velev müşterinin mes'uliyetinden olsun - her türlü arızaların müessesemiz tarafından hiç bir ücret alınmaksızın tamir olunacakları garanti edilmiştir.

No. 27/A 108 Elmalı ve 8 pırlanta 230 Lira

No. 27/B 126 Elmalı ve 8 pırlanta 255 Lira

Adres: SINGER SAAT MAĞAZASI - İstanbul Eminönü caddesi

DAKİKALAR ASIR KURUSLAR-SERVET YAPAR

T. İŞ BANKASI
1940 Küçük Carî Hesaplar İKRAMİYE PLÂNI

1 aded 2000 liralık	= 2000.- lira
3 » 1000 »	= 3000.- »
6 » 500 »	= 3000.- »
12 » 250 »	= 3000.- »
40 » 100 »	= 4000.- »
75 » 50 »	= 3750.- »
210 » 25 »	= 5250.- »

Keşideler: 1 Şubat, 1 Mayıs, 1 Ağustos, 1 İkinçiteşrin tarihlerinde yapılır.

Akba kitabevi

Her dilden kitab, gazete, mecmua satır. SON POSTA'nın Ankara bayiidir. En iyi kırtasiye malzemesi mevcuttur.

Doktor Hafız Cemal

(Lokman Hekim)
Divanyolunda 104 numarada berrün hasta kabul eder. Telefon 21044-23398

Çeltik ve Piriç

Her nevi mahsulden yerinde satın almaktayım. 2-3 yüz gram nümune göndermek kâfidir.

Hüsameddin Engin
İstanbul Balıkpazarı Maksudiye han 63. Telgraf: Tatal. Tel: 23388